

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 4-ГО ЛИПНЯ 1912. ЧИСЛО 27.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 4, 1912. No. 27.

О Г О Л О Ш Е Н Ї Є.

Отсим подаєсь до загального відома всім відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союзу“, що

XII-та ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ „РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

відбуде ся

в містї Wilkes Barre, Pa., почавши від дня 9-го вересня 1912 року.

Згідно зі статутами Р. Н. Союзу, кождий відділ Р. Н. Союзу, котрий сповнив всі приписи і постанови, приписані статутами тої Організації, має право вибору делегата на Конвенцію. — Вибір делегатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 9-го серпня (August) с. р. всі делегати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союзу.

Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не був членом Організації що найменше шість місяців до речиння вибору делегатів, не має права до вибору делегата. — Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не сповнив всіх своїх обов'язків супроти Організації і її статутів, як: неплачене точного і повного розмету, (§ 147 новий статут), приймає членів до відділу а до Р. Н. Союзу ні, або на оборот, (§ 270 новий статут), невиконване припоручень Головного Відділу Р. Н. Союзу (§ 271, буква б, новий статут), не має права вибору делегата, згідно зі статутами Організації (§ 9 новий статут).

Ніякий відділ не може вибрати за делегата такого члена, котрий є рівночасно чи то головним чи місцевим урядником иншої подібної організації.

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § у 18-го новий статут, як також до § у 17-го новий статут.

Делегатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союзу, котрий є що найменше 6 місяців членом того відділу і Р. Н. Союзу та вмє читати і писати. — Відділи, котрі не хотять висилати делегатів, а хотіли би, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до §-у 15-го новий статут.

Місце конвенційної галі, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнійше.

McAdoo, Pa., June 20. 1912.

Д. КАПІТУЛА, гол. предс., А. ШАРШОНЬ, гол. касієр. С. ЯДЛОВСЬКИЙ, гол. секр. фінанс., Т. ЛАБОВСЬКИЙ, гол. секр. рек.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА.

З нагоди наближаючої ся XII-ої головної Конвенції Р. Н. Союзу отсим подає ся до відома усім членам Р. Н. Союзу, як слідує: орган тоїж організації, „Свобода“, буде приймати від кожного члена і оголошувати друком усякі передконвенційні проекти і уваги, але тільки маючи на увазі добро і розвій організації; проекти, які вносять поміж членів роздор і колотнечу або служили якимсь партійним цілям або мали політичну закраску, безусловно не буде містити ся.

Мекаду, Па. 20. червня 1912.

Гол. Уряд Р. Н. Союзу.

Розмет Р. Н. Союзу за місяць липень 1912 р.

Розхід за місяць липень єсть:

За померших членів або їх жени і за випадки каліцтва.

102. Ковальський Петро	1000.00
97. Ревак Климентій	900.00
37. Данчишак Михайло	1000.00
4. Бережняк Михайло	600.00
293. Василь Марія	1000.00
70. Павелчак Лукач	1000.00
106. Гринків Антін	1000.00
16. Чергет Мартин	1000.00
23. Шінянський Густав	900.00

288. Крокош Настя ж. Томаша	200.00
12. Скрипак Йоанна ж. Мих.	400.00
5. Велигдан Анна ж. Івана	400.00
6. Бенца Василь	200.00
15. Мигаль Теодор	100.00
16. Томчак Іван	200.00
43. Мута Григорій	100.00
46. Рапавий Дмитро	100.00
61. Крамар Іван	100.00
65. Матлага Стефан	100.00
99. Предзімський Петро	100.00

Разом виплачено запомог \$10.400.00

Платня гол. урядників за місяць липень . . . 270.00

Адміністр. Союзу за місяць липень . . . 205.56

Весь розхід виносить \$10.875.56

Розмет платить 12.329 членів на ціле посмертне (кождий по 82 цнт.) і 1910 членів на пів посмертного (кождий по 41 центів).

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі, на Фонд Еміграційний по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол., а на половину посмертного 59 центів.

Д. Капітула, председатель,
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.

Позір!

Ньюйорчани!

Позір!

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

устроє

БРАТСТВО СВ. АНДРЕЯ ПЕРВОЗВ. ВІДДІЛ 66 Р. Н. С. в НЬО ЙОРКУ.

В СУБОТУ, ДНЯ 13-го ЛИПНЯ 1912

в Френк Кон Парк, ріг Форест і 12-ої улиці в Вінфілд. Лонг Айленд.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОД. 1-й ПОПОЛ. ВСТУП 25 ЦНТ.

D155

На сей Пікнік запрошає ся всіх Русинів з Нью Йорку і околиці. Парк єсть дуже вигідний, і Русини з Нью Йорку дуже добре о нім знають. Галя до танцю велика. Парк порослий, покритий зеленою травою і деревами, де можна родині з дітьми забавити ся в холодку. Чомуж би то Братя Русини, не могли прибути на сю забаву, коли то якраз випадає в першу суботу по Петровім пості та єще в таку горячу пору; а в парку можна дихнути лекше на сьвіжім і холоднім повітря, якого в Нью Йорку нема. Також просить ся Товариства і Братства, котрі дістали запрошення, взяти їх під ухвалу на своїх мітингах і численно прибути а за добру забаву ручить

Комітет.

Як дістати ся до парку? Хто їде з Нью Йорку, нехай возьме на 59-й вулиці на мості кару „Corona“ і їде нею впрост аж до Winfield; там нехай висає на Forest Str. і зверне ся на ліво, де скоро можна бачити парк.

ДОПИСИ.

3 Ansonia, Conn.

Коли я забираю голос і місце в нашої часописи, то тому, бо уважаю за відповідне відповісти на всі ті дописи і клевети, які переповняють майже цілу кацапську чорносотенну пресу, і котрі ніби інформують світ про наше національне життя в Ансонії і в дооколичних містах стейту Коннектикут.

Щоби не оминутись з правдою тут на сім місці заявляю, що буду писати лиш правду, а головню постараясь вияснити то, хто і чому так реклямує кацапську банду в нашої околиці. Після дописи в кацапській пресі дехто готов би подумати що тут живуть тільки самі зрадники кацапи. Бо кацапи через те, що затроюють наше національне життя і гамують наш розвій заслугують лиш на таку назву.

Як нам майже всім відомо, Ансонію і всі дооколичні плеїзи замешкують переважно Русини Лемки з горлицького повіта, з котрого і я походжу. Отже стикаюся тут завжди лиш з елементом лемківським, і знаю тому всі відносини. Напі Лемки переходили по части на пизму; але можу сміло сказати, що то була найтемніша верства народу, котра навіть руської азбуки не знає; і вона дала ся легко звести з національної дороги та звести до російського багна. Ся темна товпа оставала до недавня під проводом всяких Вархоликів і ком.

Які вони всі освічені, видно хоті би з того, що навіть, після незбитих фактів найученіші проводирі тутешніх кацапів аж тут покінчили перший буквар, котрий учив їх якийсь чоловік з Новиці, пов. Горлиці.

Отже уважайте люди! Ціла кацапська ком., вибрана чи узнана за проводирів, нараз задумала своїм темним розумом перевишпити Московську літературу і культуру. Та стало ся так що всіх тих кацапських проводирів вишмарили з російського багна. Котюзі по заслугі, або як поляк говорять: так пан плаці. А бідний, затуманений нарід? Він лишив ся по части ще в тім багні національної смерті.

Мають тут Лемки читальню ім. Качковського; розуміє ся, бо иншого імени вони не знають і не мають. Не хочу тут ображати читальню ані її членів, бо вони мені нічого не винні; варт тільки згадати про одного діяча сеї читальні, гаспадіна В., котрого глупість дійшла вже так високо, що він вже каже писати своїм членам по три „с-с-с“; як він каже, через се хоче їх зробити ще твердшими „руссескими“ від самих Москалів. Які науки сіє ся читальня Качковського, про се писати не варт; шкода забирати тут місця.

Ще одного такого проводиря має наша Русь лемківська іменно гаспадіна К., котрий мешкає в Сеймор. Про уровень його культури свідчить, що він в статутах для свого братства виразно зазначив, що ніякого Бойка і Росіяна не вільно прийняти до братства бо се суть инші народности! Питане чому кацапська преса неоповістила про се нове відкритє свого ученого, що окрім російського, українського і білоруського народа є ще Бойки і „руссескі“. Дорогі Братя і Сестри, Лемки! Не дайте ся баламутити таким зрадникам, та тамте засядно на золоті слова нашого поета, який сказав: „Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудях не серденько а лиш камінь має“.

Українець з під Горлиць

3 Auburn, N. Y.

Шевченкове свято.

До недавна думав я, що Auburn, N. Y. се мала, незнана місцевість, у якій нема ніякого просвітньо-культурного життя. Аж ту недавно читаю в „Свободі“, що там має відбутися вечерок в честь Тараса Шевченка! Іду на сей вечерок. Вхожу до галі; очам моїм представляєсь прекрасний вид: всею прикрашене хоругвами руськими і американськими; особливо є страда освітлена різнобарвними лампіонами і святочно прибрана стяжками, цвітами й вінцями. В найкраще прибранім, осереднім місці видніє портрет незабутнього Тараса. До галі входять Братства; всі прибрані в мундурах, з відзнаками. На даний знак починає орхестра грати, а до галі вмащеровує відділ „Січи“ в прекрасних козацьких строях. І Братства і „Січ“ ставляють свої прапори на естраді по обох боках портрета Шевченка; здавалось, що задумане лице батька-кобзаря повеселішало, що і ту, на чужині, зішлись його діти, щоби помянути його незлим тихим словом...

Починаєсь вокально-деклямаційний вечерок. Орхестра грає гімн: „Ще не вмерла Україна“. Слідє вступне слово, сказане священиком з Syracuse, N. Y. о. Олексо Пристайом.

Зі вступного слова, виголошеного з чувством і в спосіб незвичайно приступний, довідались присутні про життя і заслуги Тараса Шевченка та про ціль і значінє таких вечерниць для нашого народу взагалі, а особливо ту, в тій забаламученій Америці, де перевертні підрастають та помагають Москалеви господарювати і з Матери полатану сорочку здймати... Відтак слідували продукції мішаного хору, деклямації і гра орхестри.

Хор під управою п. Василя Копчи відсвпівав: „Ой у полі три керниченьки“, „Чом, чом, чом“ (дуєт сопран і альт), „Ой вербо, вербо“, „Зелена рута“, „Понад тими гороньками“, „Через річку“. Між свпівакми мож було запримітити добрі голоси; особливо виріжнілась красним сопрановим голосом молоденька Юлія Дичко, котра мило і сміло відсвпівала два (трудніші для неї) соля: „Півітка дрібная“ і „В гаю зеленім“. Хор досить мило і чисто свпівав і був би о много ліпше пописав ся, єсли би не то, що майже всі пісні віддано в однім темпі (Allegro), в однім такті $\frac{2}{4}$ і при однім знаку динамічним (forte).

Трафно дібрані деклямації майже всі випали дуже красно (особливо деклямація М. Полянського). Деклямували слідуочі: Ом. Саварич („Суботів“), Ст. Тарбай („Розрита могила“), Ю. Дичко („Підлісе“), М. Хованец („Чом річенько“), М. Намісник („Над Бугом“), М. Полянський („Гамалія“), Ю. Кашак („Вечер“), А. Шевчик („Рідна мова“), М. Мигалин („Хустина“), і М. Зазуля („Завіщанє“).

Красно відіграла англійська орхестра кілька кусників (гарм. Д. Січинський) як: „Ще не вмерла Україна“, „Засвітали козаченьки“, „Ой у лузі“, „Над Прутом“ і кілька англійських уривків.

Прекрасне і глибоко патріотичне закінченє виголосив місцевий парох о. Филмон Тарнавський і вказав між иншим на се, що днесь сповнюєсь всюди бажанє і ідея Тараса Шевченка, бо днесь не одиниці а цілий трийцять мільоновий русько-український народ не лише не забуває помянути батька-Тараса незлим тихим словом, але пробуджений з просоння вищими словами свого пророка-генія, освідомлюєсь і гордо поступає вперед — не числить „на

поміч“ і „ласку“ Москалів і Ляхів, бо се рабство і підлота; днесь народ один клич живить в своїм серці і ясно розуміє, що днесь вже: не пора Москалеви й Ляхови служити!... На се засвпівав хор (в заскорім темі) гімн: „Не пора“...

Ось так відбули Русини в Auburn, N. Y. се народне свято. Досить простора галія була зовсім виповнена. Много було гостей инших народностей і з сусідніх місцевостей. Прибули запрошені свщеники з Syracuse, N. Y., Troy, N. Y., Watervliet, N. Y. Всі виходили з вечерниць з як найкращим вражінем і вдоволенєм. В тім, що всею так успішно вдалось і що у всім був незвичайний порядок, то вже заслуга тих, що для сеї цілі трудились і працювали. При сій нагоді сповнено ще одно користне і патріотичне діло, іменно зібрано кільканайцять долярів на „Рідну Школу“. Почин до сего дав, заохотив і зібрав о. Олекса Пристай.

Гість.

3 Seymour, Conn.

Моя допись, котра була поміщена в 23. ч. „Свободи“, наробила між нашими „руссескими“ такого шуму та гуку, що вони як ті шершені, коли втрапиш в середину їх гнізда, гейби на команду загули, та стали літати на всі сторони, шукаючи якогось способу, щоби і на дальше свєс брудне гніздо саяко тако ліпшити, та показати, що вони ще живуть.

Такий один шершень залетів аж до Олифанту, Па., та давай махати начеб хотів великої тучі наробити; однак з того всього ані вітрець не повівяв і шершень ослаб той обезсиленний упав на землю.

Бо як відомо Шан. Читачам „Свободи“ в 23-ім числі сеї часописи була допись, а властиво лиш відповідь на всі ті дописи, котрі час від часу появлялись в „Правді“. І знов на моє здивованє, знайшов я в „Правді“ нову допись підписану: „Петр. Ив. Сок-гол“, у якій автор берєсь „розтолкувати“ такі справи, котрих ніяк не може второпати, бо сам їх не знає, позаяк ледви три роки буде як приїхав. А хоче „розтолкувати“ се, що стало ся тому яких 10—15 літ в нашої місцевості, то значить ще тогди, як він бігав по горах за ко... та з другими, подібними йому в піску бавив ся.

Також пише, що „коли приїхав, то застав братство“ але не пише того, що вступив до нього доперва тоді, як почув, що в касі того братства знаходиться ся поверх 1500 дол. Однак переконавши ся, що не вдасть ся тут ніяка штучка, побув в нїм яких 5—6 місяців, той як скоро вступив, так скоро і виступив.

З тої то причини, коли лиш появлять ся якась допись з нашого плеїзу в „Правді“, то завжди найде ся у ній одно і те саме: о братстві тай о братстві; видно що ще автори апетиту не стратили, тай думають, що може все таки колись дістануть касу в свої руки. Однак як далеко з землі до сонця, так далеко їм до того.

Щоби всякі сліди за собою затерти згаданий „Сок гол“ пише, що в їх братстві члена під іменем Т. Б. нема. Раджу вам, господине „Сок-гол“, піти до доктора та купити собі ліпші окуляри, бо через ті які маєте видко добре не довиджуєте, коли не можете знайти Т. Б. Можливо що ви скажете, що то неправда і знов зробите з білого чорне, та я вам повім, що від самого заложеня вашого братства був у нїм член Т. Б. А що з ним стало ся і як ви поступили, то не потребу згадувати, бо самі добре знаєте.

Наприкінці заявляю, що тільки на правдиві дописи відповідати буду бо не такі, котрі походять від госпо-

дина „Сок гол“, уважаю низше моєї честі відповідати.

Той сам мавениць.

3 New Haven, Conn.

В 22-ім „Свободи“, жалє ся О. Мацік на С. Натуркача, що той не подав дописи за відбуше ся представленє так, як її п. В. Каськів написав, лиш що він тільки вихвалив себе самого. Шановним читачам, коли попала в руки згадана допись, певно аж смішно стало; а хочби і тепер кожний скаже: що там за люди, які зліпили одно представленє, а вже аж четвертий раз пишуть про него. Товариш Мандрик, тимчасом добру брехню пустив в дописи. П. Олекса Мацік, мав ту допись в руках і видів підпис автора; чому отже не прочитав її? За-представленє допись написав п. Никола Навроцький, і не вичисляв у ній жадних аматорів, бо ті йому були не знані. А п. В. Каськів не писав дописи і немав жадних промов крім свпіву і поясненя представленя. Олексу Маціка ніхто не вибирав за режисера, бо він не вмів того. Він підчас представленя був за суфлера. Яби радив О. Мацікови, що як має другого просити, аби такі брехні писав до газети в його імени, то ліпше нехай за той час вчить ся добре читати. В дописи у 22-ім числі подано, що з початку товариство розвивало ся гарно, але не було сказано чия се заслуга і чому воно тепер зачинає розпадатися. Я скажу чому. Суть такі члени, котрі знаючи про Русько-Народний Союз, дораджували, аби і наше товариство належало до Союзу і тим члени могли забезпечити ся на більшу суму на случай нещастя. Я будучи ще урядником, кошовим отворив мітінг в тій справі, взяв в руки Союзний статут і зачав говорити про него. А мої товариші, як О. Мандрик і Василь Левчук, як зірвуть ся з місць, та аж позапінювали ся так зачали кричати: ми не хочемо сего кошового, бо він хоче нас попом запродати і собі на бізнес. Такими словами збунтували Товариство, а тепер один пише а другого підписує, що то не я, а „хтось“ винен.

Семен Натуркач.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ“ В НЮ ЙОРКУ.

Іван Бугєра зібрав від: І. Гіпсовського 50 ц., Д. Воловини 50 ц., А. Кирчаківної 50 ц., П. Лозіпської 25 ц., Е. Фараонівної 25 ц., Ю. Масирівної 25 ц., Т. Гоцько 25 ц., Т. Бугель 25 ц., Р. Бугель 25 ц., Т. Тишко 25 ц., А. Курник 25 ц., А. Костка 25 ц., А. Опалак 25 ц., Т. Засенько 25 ц., К. Кловської 25 ц., П. Ташлюка 25 ц., П. Яреми 25 ц., В. Юрійчука 25 ц., П. Лудкія 25 ц., Т. Яреми 25 ц., Т. Виндаса 25 ц., О. Огризко 25 ц., А. Лабика 25 ц., Д. Виндаса 25 ц., Т. Шевчика 15 ц., Т. Боранича 15 ц., П. Шеремети 10 ц., П. Федака 10 ц., Т. Феша 10 ц., А. Дичка 10 ц., Т. Вирчия 10 ц., Т. Джирова 10 ц., І Бугєра 35 ц. — Разом 8.00

Дмитро Воловина передав через Й. Заплатинського зібрані від: Анастасія Собків 25 ц., Л. Махайлишин 25 ц., М. Войткова 50 ц., А. Яцентій 25 ц., Й. Попадєнь 25 ц., Анни Гула 10 ц., А. Федьків 10 ц., В. Романюк 10 ц., В. Романюк, 15 ц., В. Федьків 10 ц., Я. Коротат 15 ц., Г. Трач 15 ц., Ф. Гайда 15 ц., І. Голуб 10 ц., Й. Гайла 10 ц., А. Тазур 15 ц., Г. Куйбіда 15 ц., — Разом 3.00

Разом . . . \$11.00

В числі 26. „Свободи“ було оголошено . . . \$683.99

Всього \$694.99

ЗА ВИДІЛ:

Ілія Романишин, предс.,

Д. Підгірний, кас.,

В. Білинський, фін. секр.

Олекса Стороженко.

Марко проклятий.

(Дальше).

— Звідси? — спитав Кобза дивуючись: — яка-ж мара показувала тобі ті слободи і Лубні?

— Невсипуща злая моя доля!... Годі теревені гнуть, час рушати, ходім, ходім!...

Марко почав ховати у торбу одрубані голови, а Кобза пішов до свого воя.

Через яку часинку Марко, закинувши на плечі свою торбу, рушив, а поруч його йшов Кобза, ведучи у повіді свого коня. Широко ступав Марко, здавалось і ваги ніякої не було у його на плечах, тільки видко було, як жили напружались на шиї і руках, а ноги грузили в землю аж по самісінькі кісточки.

III.

Розкажи-ж міні, Марку, що ти за чоловік на світі, — спитав Кобза, — що тяжкими своїми гріхами так опаскував свою душу, що тебе, як сам кажеш, не прийма ні земля, ні саме пекло?

— Добре, — одказав Марко, трохи замислившись, — розкажу; ти міні якось подобався; може згодить ся тобі те, що од мене почуєш, може й ти міні згодишся, або я тобі, так от слухай. Батько мій був один з найпервійших січовиків, що осадились кошем на Чортмлицу. Запровадив їх туди польський король, Степан Баторий, надавши їм лицарську реґулу, щоб вони боронили сьвяту віру і хрещений люд од дряпінних Татар і Нагайців. Не дуже подобались Татарві і Нагайцям такі сусіди, як наші Запорожці; побачили вони, що самі не справлять ся од і підняли проти Січи отгу бісову Кабарду. Так чоґе вже вони не робили, а нічогісінько не вдіяли: вибивали Запорожців сотнями, а в Січ надходило тисячами. Однак дуже таки надозолила Кабарда січовикам; от вони, здавши чосу Татарві, одпровадили чималий загін і проти Черкесів, щоб і їм утерти носа. В тім загоні ватажком був мій батько. Перебравшись через річки Дон і Кубань, наші сіроми спалили не один авул*), не одну тисячу спалили на один авул, не одну тисячу і народу викоренили. Раз, як так порядкували Запорожці в одному авулі, батько мій захопив дівчинку по десятому року і як повертали ся у Січ, то й її узяв з собою. Вернувшись на Запорожжя, оддав він ту дівчинку на руки одній бабусі, що жила в Старих Кодаках; у те урештє була вже там чимала оселя. Так то з сестри дівчинки виросла дуже гарна дівчина, такої подобі і не бачили у нас, на Україні. Така кажу, що як побачив її мій батько через кілька років, то аж ахнув і так закохав ся, що і лицарство своє покинув і одружив ся з нею; се-ж моя й мати. Отто, бач, оженившись, батько мій пішов до Чигирину, бо з відти був родом. Там у нього була батьківська хата з левадою і деяке хозяйствечко і він з лицаря зробив ся пахарем**). Тільки не надовго; року не прожили вони там собі любовенько, як Татарва і Нагайці з'єднавшись з Черкесом, знов набігли на Січ і вибили з коша Запорожців. Таке було... Прочувши про се, король Баторий одним своїм словом підняв усю Україну: і старе, і мале, попхалось на війну, пішов і мій батько. Моя мати дуже його кохала, душі в собі не чула; що вже батько не робив, як її не улещав, а не схотіла зостать ся одна і разом з ним поїхала бить ся з Татарами. Он яка була...

По військовій реґулі, як і досі, заборонено жінкам проживать у коши, а під час війни вештать ся за військом; так мати і перерядилась козаком, бо з себе вона була чималого зросту; браво їздила верхи, не первина й бить ся, бо не раз ще в Старих Кодаках з селянами одбивалась од Татарви. Так отто, кажу, глянувши на її хист і герець, ніхтоб і не подумав, що вона молодшия. Особливо, як уже понужнули дряпінників, вона поруч з батьком на диво біла ся з воротами. Довгенько таки й повозили ся з ними, аж поки не протурили татарську орду за Перекіп. Помилував Господь на війні мого батька й матір, тільки одним покарав: війна ще не скінчилась, як моя

мати стала вагітна. Що тут на світі було робити батькові? Між товариством шила в торбі не сховаєш, а як старшина довідаєть ся, що з ним була жінка, то, по військовій реґулі, за се повинен він смертної кари. Подумав, погадав, отто мій батько, тай перевіз у ночі матір на довгий острів на Дніпрі, вкритий одвічним лісом. Зіставив він її клунок з харчами, рушницю, пістолі, щоб було чим оборонить ся від звівряки, та покинувши її на волю божу, знов повернув ся до товариства. Поки ще возились з Татарвою побіля того острова, батько частенько навідував ся до матери, а як вже понужнули дряпінників до Перекопу, то довго не вертав ся; без нього вже мати і на світ мене породила. От де і як я на світ народив ся!... Через місяць після родин, без хліба і нудьги, мати знедужала і в неї не стало покрому. З острова вийти не можна було, ще вештались та крутились по степах Татари і Нагайці, що поховались од Запорожців по плавнях і в драговині; та крім сього, кругом сама пустиня, нема людей, тільки хижий звівр. Що тут було чинити бідолашній матері? Голодна дитина кричить і беть ся біля грудий; здавалось їй і душу свою-б оддала, коли-б тією душею нагодувала сина. Минув день, другий, і я так отоцав*) що ледви дихаю (се міні сама ненька розказувала). От, мати і задала, що як була ще в Кабарді, то чула, що таке-ж саме лихо прилучилось з одною матір'ю, як ховалась вона по лісах з маленькою дитинкою; так вона драла по гніздах пущверинків, проколювала груди і давала дитині ссати кров. — На тім-же товстім дереві, під котрим сиділа моя мати, неслись гайворони; от вона лазила на се дерево, драла гайвороненят, розрізувала їх і годувала мене кровю од живої тварі; я ссав з великою хіт'ю і заспокоїв ся.

Незабаром після сього вернув ся з війни мій батько, мати з радощів одужала, однак покрому знов не виявилось і мене мусіли годувати кровю, аж поки не вигодували... Так отто бачиш, козаче, яка моя доля: почала мене мати на війні, де кров чоловіка річками текла, породила на світ, як звівряку в пустині, і вигодувала, як вовчєня, кровю од живої тварі. Так не дивуй ся, що я не вдав ся у других людей і що доля моя чортова, а не чоловіча... З четвертого року, як став себе памятити, я був дуже ласий і жадний до крові; отсе було, як побачу, що ріжуть на потраву птицю, або й пороса, то аж дріжу, так мене кортіло напийт'я тієї крові. А як пішов мені шестий рік, то богацько сліз виточив я з очей бідної моєї неньки: я був непокірна, злюча дитина. Тільки було настане весна, то зараз і чкурну в ліс, та там і живу, мов хижий звівр; дере по гніздах пущверинків і пю з них кров; а як виведеть ся вже птиця, то я, неначе той вовк, таскав ягнят і живцем їх їв. На зиму тільки, як уже приморозить, вертав ся я в батьківську хату. Було побачити мене мати і обилеть ся гіркими слюзами: батько пограма, деколи скубоне за чуба, стусане, а мені й байдуже. За цілісіньку зиму слова од мене було не почують, в очі нікому не гляну і ховаюсь од людей, неначе вовчєня яке. Мені минув отто вже чотирнадцятий рік, як мати народила дочку, отсю саму сестру, що голову її ношу в торбі... Чим дальш підростає, тим гірш ставав я хижим, непокірним. Раз завів ся я з батьком і вбив бо його до смерті, коли-б чужі люди не оборонили його; бо вже й тоді таку силу мав, що і троє дужих чоловіків не справились би зо мною. Після сього батько прогнав мене від себе; так літо і осінь блукав я по лісах, а зимою жив по людях, у наймитах. Не було у мене ні товариша, ні побратима, і ні до кого не належало у мене серце, ніхто й мене не любив; всі мене жахались як чорта. Мині минув двацять і перший рік, як я закохав ся в одну гарну дівчину в наших таки селі люто, скажено закохав ся, і вона мене дуже покохала... Закохавшись, я став смирний і покірний, як те ягнятко; щоб було вона мені не звеліла, я все робив; заборонила їсти сире мясо — я перестав; казала ходити до церкви — я ходив і од щирого серця молив ся. Йй бач, як добрий душі, хотілось, щоб я жив в рідній хаті і був слухняним, покірним сином,

— я пішов до батька, показав ся перед ним і батько прийняв мене, як рідного сина, а мати плакала не можучи нарадуватися... Так отто пройшов рік, другий, і я тоді був щасливий: кохав і мене кохали... Потім я став сватать мою дівчину, однак ні її батько, ні мій, не згодились і одказали мині, як і тобі, козаче, а ряли, щоб я поїхав на три роки у Січ. Нічого було робить, треба було їхать, бо того бажала і моя голубка сужена, щоб придбав собі козацької слави. — „Як тобі, — казала вона, — і не придбать тієї слави, ти один розженеш усю орду!“ Я мав не чоловічу силу: кулаком, як добнею, вбивав вола, здержував у млині шестірню; а раз стрів ся я в лісі з медведем і задавив його власними руками. Люто я бив ся з ордою; давно то минуло, а й досі ще згадують Марка і поки світ сонця не забудуть!... Через три роки я повернув ся з Січи до дому, та не на радість, а на превелике лихо. Моя сужена, як я вже тобі нагадував, полаялась з моєю матір'ю, і одружилась з другим. Що тоді зо мною робилось, не буду тобі й розказувать... Мене палило пекельним вогнем, мині здавалось, що я не наситив би своєї помсти, колиб висмоктав з самого серця кров моєї суженої і її чоловіка!... Однак я удавав, буцім то мині й байдуже, а в глупу ніч, як у селі поспули, пішов до моєї суженої, задавив зрадинцю і її чоловіка, а хату запалив... У ту добу була страшенна буря, так од тієї хати згоріла більша половина села. Ніхто в селі не знав, що я вернув ся з Січи, то й не подумали на мене...

Наситивши свою помсту, яшов поїхав у Січ, і може-б там до смерті зостав ся, колиб через кілька років не прийхав у кіш з нашого села козак і не дав мині звістку, що батько мій вмер, а ненька з сестрою без підмоги і живуть в нужді. Я вернув ся до дому, щоб заспокоїть неньку з сестрою, та не з моїм, бач хистом було зробити те, чоґо бажав... Мати з горя дуже постаріла, а сестра вирівнялась як біла тополя; нічого мині про неї й розказувать, сам бачиш, яка вона була!... Ще до мого приїзду засватали її за одного вдівця, не молодого вже чоловіка. Не хотілось було сестрі з ним одружитись, так мати приневолити подавать рушники, бо він був собі заможний хазяїн. Через місяць, як вернув ся з Січи, я так закохав ся в сестру, що душі в собі не чув, і вона бідна не дивилась на мене, як на брата; тільки було доторкнусь до її руки, або скину на неї оком, то вона як жар почервоніє і затрепотить. Вже збирались до вінця, як я підстеріг у ночі суженого моєї сестри, задавив його і почевивши йому на шию каміньку, кинув його труп у Дніпро... Невсипуща думка і тревога в серці, що усякий має право однять од мене мою сестру — коханку, зробила мене лютим звіврем; ревниці*), неначе гарячим залізом, палили моє нутро. Тільки було хто стане залізять ся, — а їх до біса було, — або сестра на кого ласкаво погляне, то вже тому не ходити по світу; дойшло й до того, що всі люди в селі стали нас цуратись і обходили нашу хату. Минув рік, ми скажено кохались; здавалось, те щире кохання заглушило нашу совість, затримало й руку божу, щоб покарат'я грішників... Я знов став добрим сином, працював один за трьох і оборонив від нужди матір з сестрою... Минувало ще кілька місяців і моя сестра стала вагітна... Бідна наша ненька і в голову собі не клала, щоб між нами став ся такий великий гріх. До якого часу ми ховались від неї, а там, як зблизились родині, ми одпросились у матері у Київ, Богу. бач, помолить ся... Ми блукали по лісах, по нетрах, понад Дніпром і Тясмином, місяців зо два. Сестра в гушні тернівника породила з великими муками і поки була не при пам'яті, я задавив дитину і сказав сестрі, що воно породилось неживе...

— Задавив дитину?! — скрикнув Кобза, — не побояв ся і гріха, не було й жалю?!

— Не було... похмуро одказав Марко. — У той час я ще й завидував: коліп, думаю собі, оттак і мене маленьким, було, задавили!... Ну, а як сестра трохи одужала, то хотіла було йти у Київ, одмолувать свої і мої гріхи, так я не згодивсь, і ми повернулись до дому. Однак, як ми не тайлись од матері, а вона

таки провідалась про наш гріх; мене не було дома, як вона допросила*) сестру, — і та призналась і повинилась їй. Мати билась, обливалась слюзами, не знала вже що й робить, і як бути, і повела сестру до попа. Усе йому розказала, а панотець глянувши на її щире поканя, звелів матери одвести її у монастир на покуту, а мене протурить у Січ. Вернув ся я до дому над вечір, як вже світло засвітило — було се як раз у суботу, — дивлюсь, сидить мати, обнявши сестру і обидві гірко плачуть. — „Чоґе се рюмаєть?“ питаю. Почувши моє запитання, мати хутко схопилась, а сестра ще гірш стала плакати. „Хиба, — скрикнула мати, — совість тобі нічого не каже, від чоґо ми так вбиваємось?... Теперички я знаю, хто збавив віку Оришці (так звали мою сужену), та й чоловіка, хто і село спалив, хто побивав і тих, котрі залицались до твоєї сестри! Може ти, оглашений, і дитину її задавив?... Тікай же, каже, з моїх очей, поки я тебе ще на віки вічні не прокляла; а сестри, що на віки загубив, запропастив, більш не побачиш, я її одведу у монастир і пострижу в черницю, щоб одмолювала свої тяжкі гріхи!“

Мати отто думала мене усовістити, налякати, та тільки гірше ще мене роздратувала. — „Не буде по твоєму, гримнув я, — ні ти, ні сам чортяка не одійме од мене сестри; вона моя з душею і з тілом!“ — „Цураюсь тебе, — озвалась сестра, плачучи, — оддаю себе Богови, і до кінця віку буду одмолювать тяжкі наші гріхи!...“ Сестрина одповідь ще більш і ще гірше мене розлютовала; я зараз побачив, що на віки стратив її кохання. Глуд мій помутив ся, усе, на що я не глядів, здавалось мині облите кровю. Мині спало на думку, ухопить сестру на оберемок і утекти з нею у ліс. Тільки що я зблизив ся до сестри, мати загородила мині дорогу. — „По трупу могому, — заголосила вона, халаючи мене за груди, — тільки дійдеш до твоє!“ — „Пусти!“ — гримнув я, як вил на ревищі, — пусти, вона моя, або чортова, не піде ласкою, так я її заріжу!“ „Ріж мене, четвертуй! закричала сестра, а я з тобою не піду, одрікаю ся од тебе на вік вічний“. — „Я був неначе скажений; не памятаю і теперички, як я вихопив кинжал, як піднялась рука, і як сестрина голова з трупом покотилась на долівку... „Проклинаю тебе, — заголосила мати не своїм голосом, — на сім і на тім світі, проклинаю! Проклинаю і той час, в який я на світ тебе, гаспіда, породила!...“ Блиснув кинжал у друге і мати простяглась біля сестриногo трупу... Я хотів і сам зарізати ся, однак не допустила кара Господня: закрутилась в мене голова, у грудях спер ся дух, і я, як неживий, безбехнув ся на долівку, між трупами матерним і сестриним... Страшно дуже було глянуть, як я опам'ятавав ся... На долівці лежали без голов трупи матери й сестри, підпалити кровю, і сам я був весь облитий тією кровю. Повиносивши скорішій з хати на огорог трупи без голов, викопав під бузиною в гушні яму і закопав покійників. Однак, як вже я не шукав одсічених голов, а не знайшов: не знать куди вони із хати поділись... Нічоґо мині тобі й розказувать, що тоді діялось у мене на душі і серці... Скільки разів хапав ся за кинжал, щоб зарізати ся, та неначе яка невидима сила тримала мене за руку... О півночі була велика страхота: кругом хати загав страшний вітер: на горішці ревіло і тріщало, неначе дах зривало з хати; кругом стін скребло, у комині гуло, вікна дзирчали, у хаті усе ходором заходило, і з долівки, неначе з води вирнув, — вийшов мій батько. В руках держав він одсічені голови неньки і сестри. Страшно було глянуть на грізний вид старого батька: чуприна моя піднялась до горщ, у вухах загуділо, як з цебра обляло мене холодною водою і я почув батьківську мову: „Проклинаю і я тебе, сину, з того світу; не прийме тебе ні земля, ні пекло; будеш ти оглашений, як той Кайн, блукати по світу до страшного суду, аж поки добрими ділами, та щирим поканям не спасеш своєї душі і загублених тобою душ!... Неси ся-ж по світу з тяжкою твоєю совістю і сими головами: що суботи божої будемо до тебе приходити!“... З остатнім словом кинув він мені одсічені голови й зник...

*) допросити — вижитати.

(Дальше буде).

*) авул — хата у Татарів, Черкесів, Киргизів.

**) пахар — хлібороб.

*) отоцати (рос.) — охляти, помарніти.

*) ревниці — заздрість.

КАЛЕНДАР.

ЛИПЕНЬ.

м.ст.	Дні	Руські свята
4	Четвер	Юліана еп.
5	П'ят.	Евзевія, Юлії
6	Субота	Агриппіні м.
7	Неділя	Рожд. І.в Хр.
8	Понед.	Февронії м.
9	Вівтор.	Давида преп.
10	Середа	Самсона

НОВИНКИ.

Українські назви улиць. Недавно катеринославська міська рада постановила за порадою проф. Д. І. Яворницького надати деяким вулицям у Катеринославі історичні назви замість тих, що не мають ніякого зв'язку з місцевим краєм, а часто не мають і ніякого глузду. Тепер будуть улиці: Кошова, Радна, Бунчукова, Запорозька, Гайдамацька, Хмельницького, Гетьманська, Половицька, Сіркова. На двох улицах (що перерізають Лягерну) уже прибито нові таблиці: „Гетманська“ і „Хмельницька“. Часопис „Дніпрові Хвилі“ нагадує, що в Новомосковську вже кілька років існують назви головних улиць: Запорозька, Паланочна, Кошова, Гетманська, Калнишевського, Половицька.

Основає руської каси пожиткової в Сяноці, 3 днем 7-го червня с. р. повстала в Сяноці каса під назвою „Сила“. Уже від многих літ заходилися сяноцькі Русини коло її основання, всі відчували неминучу її потребу, а однак неприяні обставини місцеві спиняли всяку роботу і відсували здійснене її на необмежену будучність. Та дякувати щирій волі і неутомимій праці кількох людей, каса помімо всяких перепон таки вийшла в життя. Чистий зиск піде на добродійні руські цілі: бурси, „Рідну Школу“ і т. д.

Четвертий піп московський вже сидить під ключем в Турці. Звеся Александер Никитич Цимбалко; є родом з під Перемишля, був теологом у Львові, потім в Житомирі, а тепер вернув до Галичини. Осів в Борині, місці осідку суди Гессовського та адвокатів Сьокала і Хіяка. Знати добре його справлено, бо і від староства даліше і в середині так принадного тепер терену як Красне, Бітля, Гнила, Завадка, Яблінка і т. д. Запистаний зізнає, що хорий на сухоти і ддятого приїхав в гори. Виглядає однак кремезно і дуже мусів панувати ся, коли його прихоплено вже аж в Висоцьку на рекогноскування околиць, що і гроші якісь дістав вже на „курацію“, але поки-що, — тайна поліційна окриває заадоочну особу російського літника в турчанським повіті.

Панщина під урядовим покровом. У дідича Меча в Совиді коло Кучурова малого на Буковині наймало ся на 6 місяців десять робітників в Галичини до роботи стаєнної. Дідич збиткував ся дуже над тими робітниками і з найменшої нагоди бив їх пастуками і патиками. Дня 12 мая побив їх також дуже сильно патиками. Покривджені удали ся пішки до Черновець, щоби пожалувати ся старості. Але дідич післяв за ними на своїм возі жандарма і той затримав їх і завернув до села. В канцелярії дідича відтрамав над ними суд вахмайстер жандармерії і присудив, що мають ще 14 днів роботи. Жандарм контролював що днина, чи робітники працюють, а 16. мая вигнано їх з двора, прозиваючи злодіями, а дідич не хоче їм заплатити належної їм суми 600 корон і противзаконно задержав

у себе всі робітничі книжки. Не хотів навіть дати їм гроша на дорогу, так що бідні люди навіть не мають за що вернути до дому. Оттакі порядки панцизні панують по наших селах. Робітник супроти дідича безборонний, жандарми грають ролю дідичівських гайдуків.

Гадина в школі. Із Загребу в Хорватії доносять про рідкий випадок. До першої класи народної школи в одній місцевості заповзла з городу гадина і незапримічено ніким сховала ся між лавками. Побачили її діти аж по якімсь часі, але такі були перелякані, що не могли видати із себе ані одного оклику тревоги. Словом були як зачаровані. Тимчасом гадина бушувала в страшний спосіб серед дітей і аж по якімсь часі удалось учителям її убити, коли один з учених хлопців звернув на неї увагу. Як виказали оглядини, які перевів покликаний сейчас лікар, гадина вкусила 17 дітей. Мимо безпроводочної лікарської помочи троє дітей небаком померло серед страпних болів. Решту удалось уратувати.

Крадіж бочок за звиш 700.000 корон. Львівське Товариство броварів зробило донесення до поліції о масовій крадежі бочок, доконуваній цілими роками. Товариство було змушене безнастанно докуповувати нові бочки, бо що місяця показували ся браки в запасах. Хто крав ті бочки, того ще не можна було ствердити. Товариство то каже, що многі медоситні і фабрики оцту та майже всі шинкарі і малі броварники на провінції мають бочки позначені буквами L. T. A. B. Краденими бочками ведено торгівлю на великі розміри. Товариство обчисляє свою шкоду на 700 тисяч корон.

Турецько-італійська війна пересуває ся з Триполісу, де почала ся, щораз даліше в обсяг европ. Туреччини. Італійці обсадили доси 12 островів з турецької острівської громади Спорадів. Сі забори, котрими Італія хоче зробити напір на закінчене мира, можуть однак викликати межинародне запутанє. Осадовлене Італії в Егейським морі викликало недовіре Франції і Англії. Сі обі держави, котрі пособляють Італії, не радо бажалиб відступити Італії за багато посілости на Середземнім морі, хотять отже в тій цілі довести до европ. конференції мирової, але доси не найшли на се згоди у инших держав. Росія видимо намагає ся вихиснувати неміч Туреччини, щоби собі забезпечити визначне становище на Чорнім морі. Сприяє Росії внутрішній розлад в Туреччині, а особливо балканське повстанє, в котрім Росія неперечно має свою руку. Альбанський рух, піддержуваний мокедонськими і болгарськими ватагами є для Туреччини в сій хвилі вельми небезпечний, але винна сему вона сама, бо нічого не зробила з даних Альбанцям обіцянок перед кількома місяцями.

Важний винахід. По кількох роках праці, французький воздухоплавець Мореау винайшов досить важний автоматичний приряд, який буде держати аероплан підчас лету в рівновазі. Підчас проби, яку він виконував між фаховцями показало ся, що сей апарат буде мати дуже велике значінє в воздухоплаванні. Замість держати руками стер, він може робити, що захоче пр. фотографувати і т. иньше чого не можна було робити до сеї пори. Сей новий автомат певно зредує катастрофи, яких до тепер було десятками кожного дня.

Вивіз автомобілів зі Зл. Держав. Після урядової статистики Злучені Держави в протягу 12 місяців

вислали за границю: за 27 мільонів доларів автомобілів, за 3,500.000 доларів машинок до числення грошей (cash register), за 11 мільонів доларів прирядів до телеграфів і телефонів, за 10 мільонів машин до шитя, за 29 мільонів доларів всіх иньших матерій крім господарських. Тільки самих машин до писання (typewriters) вислали Злучені Держави пересічно за мільон доларів місячно. Найбільше тих товарів запотребовує Европа.

„Непросьвічені Азіяти“. Одна американська компанія спровадила Гіндусів до трачок Aberdeen, Wash. Скоро лиш Гіндуси дізнали ся що їх спроваджено ламати страйк, за скебів, вони зараз сквітували роботу. Як були там які скеби то се були такі цивілізовані білі. Американці протестують проти Гіндуської імїграції; варта би Американці спровадили Гіндусів більше, аби научили їх класової свідомости.

Зброєня Росії. Росія ухвалює се-го літа 251,000.000 доларів на будову воєнних кораблів. Мільони народу голодує в Росії а воєна мільони доларів сипле на воєнну флоту.

Гарний здобуток. Під натиском зорганізованого робітництва державні желізничі Нової Зеландії возять дітей до виспих шкіль 200 миль за 3 до 6 центів. Організація се велике діло.

Французи вмирають. Підчас коли майже всі народности зростають що до числа осіб, у Франції діє ся як раз противно. І так статистика в 1911 р. виказала, що у Франції уродило ся в тім році 742.114 осіб, а а померло 776.973. Значить, убуло 34.869 осіб.

Уліпшена армата. Оден французський капітан винайшов нову армату, якою можна вистрілити 70 куль на одну мінуту і якою можна дати 400 стрілів не перестаючи, коли приміром австрійські армати по 210 стрілі пукають. Нових армат замовили собі зараз Італійці 600 штук.

Веселі монахині. До синоду внесли скаргу на женський монастир т. зв. Покровський під Москвою. В скарі нарікають на неморальне житє монахинь. Розпуста дійшла до того, що настоятелька приняла до монастиря молодого мужчину, якогось Ваську-музиканта, кажучи, що він до світського життя нездібний і повинен служити Богови. Коли деяким монахиням видало ся се незвичайним, вона сказала їм, що Васька євнух і немає чого його боятися. А Васці сказала перебрати ся в жіноче убранє і приказала монахиням, щоби кликали його сестра Васюта. Васька спав в різних келіях і в загальній спальні законниць за дозволенєм настоятельки. В той спосіб перебув він в монастирі

5 літ, а вкінці втік з монастиря а монахиною Пелягією і замешкав в поближнім селі.

Нове жерело нафти в Галичині. 3 Горлиць доносять, що в ночі з п'ятниці на суботу (з 7-го на 8-го с. м.) повстав наглий вибух киячки на полях міністра Длугоша в Сенковій. Кипячка плине даліше. Се має велике значінє для оживлення майже занеханого копальняного руху в горлицьким повіті.

Матери — за синами. Оноді кинула ся у Відні під колеса трамваю 47-літна заріонця Марія К., щоб позжити смертію. Її в час ще уратовано. За причину свого кроку подала засудженє її сина за публичне насильство на рік тюрми. — Тогодня втопила ся теж у Відні в Дунаю Магдалена Кек через те, що її сина ув'язнено за крадіж.

Кістяки з перед 300 літ. В суботу 8-го с. м. найдено при копаню підвалин під будову при ул. Зел. у Львові 10 кістяків. Лікарська комісія заявила, що лежали вони поверх 300 літ на кладовищі.

Що коштує австрійський парламент? В першій фінансовій законі з 1862 р. за Шмерлінга кошти обох палат державної ради означено на 432.737 злр., себто 855.474 корон. Однак в 1888 р. тоті кошти виносили вже 1.463.612 корон а двацять літ пізнійше 3.045.525 корон. Протягом п'яти десятих років кошти австрійського парламенту зросли в п'ятеро і виносили в 1911 р. суму 4.165.083 кор. Що правда в тім самім часі число послів підскочило з 203 на 560 а президія що перше складала ся з одного президента і одного віцепрезидента, числить тепер крім президента ще сімох віцепрезидентів. Доходи президента, котрий цілий рік без перерви побирає дієти в подвійній висоті виносять 14.000 корон, дієти сімох віцепрезидентів, що побирають їх також цілий рік, але в нормальній висоті, дають суму 51 тисяч корон. Дієти всіх послів разом з дієтами цілої президії виносять 2.606.800 корон. Великі кошти йдуть на друкованє стенографічних протоколів з промов та різних додатків. Наслідком національної конкуренції впливають петиції, інтерпеляції у всіх краєвих мовах, оригінали йдуть до друку, а щоби були доступні для всіх послів, мусить ся виладжувати також переклади. В парламенті заведено тепер окреме бюро для перекладів, що в 1910 р. перший раз коштувало 20.000 корон. Коли даліше взяти на увагу, що на 81 засіданнях „наговорено“ 5000 сторін друку, а се пожирає гарну сумку, бо 300.000 корон, то річ вияснена, чому Австрія має дорогий парламент.

Дім АГРОХОВСКИЙ СП Банковий

наслідники **Л. В. ШВЕНН** власитель

ОЩАДНІСТЬ се підстава багатства. Не скупість веде до мастику, а розумне складанє грошей в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вложених грошей.

ВИСЛАЄМО ГРОШІ з порукою, що адресата одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годни. Важна грошій по найдешевшим курсі.

ШИФЕРТИ до і в Старого краю на всі найліпші і найпевніші корабельні лінії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА вилагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує консуль, так що суть важні в краю.

Навсія вложена в касі рядовій в сумі **100.000.00. ДОЛАРІВ**

У власнім імаху: **292-294 Bedford Ave. пр. Grand Str. Brooklyn, N.Y.** і **111-115 East 7th Street, New York, N.Y.**

Передконвенційні уваги і проекти.

I.

Кождочасна Конвенція Р. Н. Союзу се не тільки збори відпоручників заповітної організації але разом сойм для Русинів в Сполучених Державах. Ніяка друга українська організація не має такої сили членів ані не завідує такими фондами, як Р. Н. Союз.

Нема другої нагоди, де могли б з'їхати ся разом тільки Русинів, заступаючих кільканайцять тисяч з'організованих членів, із всіх сторін Сп. Держав. Усе, що урядить Конвенція Р. Н. Союзу, відібе ся сейчас голосно луною по всіх закутках Америки.

На жаль, на досішних Конвенціях чи мало часу теряло ся або на партійній борбі або на заходах о захопленні організаційної управи. Не було ніяк часу, щоб поговорити про найважливіші справи, котрі дотикають самої бутучості української еміграції в Америці. Тепер, коли радикальне крило відорвало ся від Р. Н. Союзу, коли наша організація стала на виразнім національно-демократичнім становиску, коли дев'ять десятків членів се люди одної політичної думки, тепер пора на найближшій Конвенції призначити день-два на обговорення загально-народних справ.

Великий обліг отта наша народна нива в Америці: — думка жене думку, що важливіше, що робити насамперед. Подаючи кілька проектів під розвагу, знаю, що се лише частина того, над чим треба радити. Та вже і сі річи вимагають чи мало часу до основного обговорення.

1. Пекуча і нагла справа се плянова колонізація земельна. Є фактом, що рік-річно сотки українських родин осідає на фармах. Розкинені по всім усядам, дуже скоро зтратять свою народність. Богато знов, стягнені на фарми несовісними агентами, ідуть там на біду та злидні. Декуди, хоть земля родюча, або клімат невідповідний або околиця крайне нездорова. Деінде, як н. пр. на землях штучно наводнюваних і ґрунт за дорогий і спосіб газдованя для нас незрозумілий. Через се втрачає ся чимало у перших кількох літах. А знов є такі околиці, де все було би гаразд, коби не велика віддаль і дуже злі дороги до залізниць і міста.

Колиж зважимо, як доля робітника в Америці стає з кожним днем що-раз то гіршою і як дуже невеликий процент доходить до якого такого доробітку, то мусьмо прийти до висновку, що одним ратунком для наших емігрантів се фарми. Комусь треба винайти відповідний ґрунт у великій кількості і туди скермувати руських поселенців. Ми годні сколонізувати цілі повіти, з'організовані на подобу краєвих сіл і місточок. Ми можемо вивести із фабричної та копальняної неволі усіх охочих покинути се ярмо. Але для сеї акції не вистарчать з'усилия поодиноких людей. До сего потрібно розуму і сили цілої громади. Нехай Р. Н. Союз виконає ту завдачу, то се буде мати більше значіння, чим уся досішня робота, хоть як она важна. Се не тільки забезпечення вдови та сприт робітників, се живим людям подасте долю і волю у руки. Збираємо на народний фонд; нехай коштом сего фонду пойдуть комітетові в різні сторони і вишукують руській еміграції землю. Нехай Р. Н. С. віднесе ся до уряду в Вашингтоні і питає за державними ґрунтами. Желізничі компанії мають також чималі обшари на продаж. Нехай оголосить ся в часописях, що Р. Н. Союз шікає за землею під масову руську еміграцію, то з усіх сторін приййдуть офerti. Богато компанії радо заплащать усі копшти дороги для комісії. А коли прийшло би до згоди, то і ціна де-де буде дешевша, коли торгувати буде така поважна організація, як наш Р. Н. Союз. На мою думку було би добре, коли би той пошукаючий комітет складав ся тільки із 3 людей. Нехай они пойдуть усюди, де буде надія найти щось доброго. А коли вже скінчать свої розсліди, нехай подадуть до публічної відомости в „Свободі“. Тоді Р. Н. С. вишле більшу партію людей, в котрій вже не буде ні одного з комісії трох, із земельним знатоком, щоб справдили справоздане комісії трох. Через се забезпечимо ся проти всякого можливого підкупства і „делок“.

Р. Н. С. не потребує на се видати ані одного цента із грошей призначених на допомоги. Р. Н. С. має на се гроші народного фонду. Р. Н. С. може взяти т. зв. „option“, то значить привілей. право на пару літ продавати землю тої компанії, з котрою прийде до згоди. Наша організація може навіть заробити чимало, коли порухе хотайби невеличке „commission“ від акра проданої землі. Вирочім тут не розходиться о заробок, а о се, щоб зробити діло, яке заважить на цілій будучности руського народа в Америці.

Не хочь вже більше розписувати ся про сю справу, щоб не займати за багато місця в нашій часописі. лиш ще раз кличу до панів делегатів: Не забудьте, що найважливіше діло для нас, се справа плянної руської колонізації. Про другі проекти напишу до слідуючого числа.

Н. С.

II.

Жадаю, щоб Головний Екзекутивний Комітет що найменше 15 днів перед Конвенцією назначив Статутний Комітет з трох вибраних делегатів, котрих обовязком буде приготувати евентуальні поправки і додатки до статута в мисль §. 21.

Жадаю щоб ухвали Конвенції були виконані. Як відомо многим, я сам на Конвенції вніс проект, що Свобода писана латинськими черенками, має бути передруком руської. Проект сей Конвенція одобрила і що з того, коли Уряд ухвали не виконує і кпить собі зі всіх делегатів і членів Р. Н. Союзу. Вправний складач є в стані переложити руську Свободу на т. зв. словенську за малу винагороду і не потрібно оплачувати трох редакторів. — Тут міг бим навести більше примірів, як многи §§-и статута Уряд нехтує як пр. що радні не були присутні на раді як куповано дім Р. Н. С. Що до проектів то на разі подаю отсі:

1) §. 87. де є сказано, що трох з п'яти тростісів має бути замешканих в стейті New Jersey рішучо повинен бути змінений, а если не мож, то перенести головний офіс Р. Н. Союзу до Пенсильванії, бо если трох тростісів з Пенсильванії буде то ніхто не буде за се гнівати ся, бо найбільше відділів Р. Н. Союзу є в Пенсильванії.

2) Що до §. 47. де між иншим є сказано, що духовний управитель має старати ся, щоб кождий член відправив великодну сповідь, то питаюсь длячого се не виконувано. Всі члени Р. Н. Союзу можуть висповідати ся перед відповідним священиком не виключаючи схизматиків і діло скінчене. Коли Конвенції не по нутру сей §. то можна точку а) счеркнути (котра о сповіди говорять).

В тім самім §. є рівнож сказано що Отця духовного предкладає до вибору Конвенції руський Епископ в Америці. Думаю і ніяк не годен второпати сего параграфу. — Если Епископ є присутний на Конвенції то сей §. має змисл, а если ні то не може предкладати духов. управителя. Вправді уповномочнений священик може заступити в тім ділі Епископа але в тім разі §. не буде захований.

Що робити в тім случаю, як Конвенція не згодить ся на жаданого кандидата предложенного через уповажненого священика? На мій погляд повинно бути так: Конвенція вибирає отця духовного такого, якого хоче і до кого має повне довірі, однак сей священик мусить бути греко католик.

3) Що до фонду народного проекту щоб ті гроші ужито на заложення „Тов. Просвіта в Америці“ не на папери, але в дійсности, котре то товариство оплачувало б осібного редактора (що видавав би місячник на разі), котре то товариство уряджува-

ло би відчити поучаючі і популярні ширячи здорову просвіту а випираючи рівночасно всяку псевдопросвіту, котре то товариство по мисли §. 6. ширило б просвіту не лише в руській але і англійській мові і котре то товариство утримувало б вандрівного учителя неграмотности. Скаже може дехто, що в той спосіб за широкий круг діланя малоб се товариство. Ні і еще раз ні! Нарід багне просвіти і на просвіту не пожалує цента. Се товариство малоб ще обовязок подбати про заложення першої вищої школи (розумієсь згодом).

На разі кінчу і если знайдуть ся люди що заітересують ся тим проектом, то я ще верну до тої теми.

З поважанєм

о. М. Дамілович,
греко кат. руський священик
в Latrobe, Pa.

III.

Сего року відбудеться конвенція Р. Н. Союзу.

Конвенція, як нам відомо, відбуваєсь лиш раз на два роки, проте повинен кождий член добре застановитись і добре подумати над сим, а іменно: як ведєсь господарка в Р. Н. Союзі з його майном, з видавництвом часописий, та чи члени крім піддержки матеріальної в разі каліцтва або смерті, отримують корм просвітноморальний.

Дальше повинен кождий член подумати над тим, чи не треба в Р. Н. Союзі дещо змінити або поправити і зі своїми гадками з другими членами поділитись.

Виходячи з повисшого, хочу звернути увагу членів Р. Н. Союзу на найпершу річ, себто на назву нашої організації в англійській мові: „The Little Russian National Union“. Американці знають нас як „Ruthenians“ і ми всюди уживаємо в пожитю з иншими народами лишень назву „Ruthenian“, отже чому якраз наша одінока твердиня народна на чужині перед культурними Американцями має бути під плащиком росіянізму?

Таж Американці не знають жадної ріжниць поміж „Little Russian“ а „Russian“. Чиж не сьмішно в виду того виглядає адреса „Свободи“: „Svoboda“ (Liberty) The Ruthenian weekly, published by The Little Russian National Union?

Чи не сьмішно виглядало б, як би нам попала в руки часопис приміром „The Polish weekly, published by the China National Union“?

Тримаючи перо в руці по цілоденній важкій праці, а рука так дрожить... а зі зворушення слези горя нашого не хотять вгамуватись...

І аб заснув

Так думи прокляті

Рвуть ся душу запалити

Серце розірвати.

Подумаєш-погадаєш скільки то минуло гарних літ часу, скільки то перетерпів наш бідний нарід від чужих і своїх, скільки вже відбулось конвенцій-нарад Р. Н. Союзу, а яку користь нарід з того має; от хіба тільки, що плати тай мовчи, а як хто тобі помре, то і тобі щось капне, а позатим грубші „риби“ старались задоволити свої амбіції, а если не по їх зійшло, так давай киришити в Р. Н. Союзі на всі переходячі границі сторони.

Конвенція за плечима а наші люди „великі“ і „маленькі“ ані дуду. Я нехочучи забирати на сей раз багато місця в „Свободі“ кінчу і апелую до щирих руських сердець та будучих делегатів на Конвен. Р. Н. Союзу, щоб на найпершу і найважливішу точку під розвагу взяли назву в англ. мові „L. Russian“, та вже раз ввели в жите, себто перемінили на „Ruthenian National Union“. А до Вас чесні Союзовці кличу:

Все розберіть та й спитайте

Тоді себе що ми?

Чиї сини? яких батьків,

Ким защо закуті.

Юліян Павчак,
член 203 від. Р. Н. Союзу.

Безправє на Угорщині.

На Угорщині кипить боротьба о виборчу реформу до угорського сойму. Боротьбу сю ведуть вже довший час, але в останніх днях перемінила ся вона в таке безправє, що тапер займає ся нею цілий сьвіт. Угорське правительство на домаганє демонструючих робітників Будапешту дня 23 го мая с. р. відповіло кровію і трупами. Через два дні на вулицях міста відгравала ся майже революція, та ще й до тепер Будапешт наїжений багнетами жандармерії і війська, бо парламентарна більшість вибрана при помочи перекупства і багнетів дрожить перед народним гнівом. Та сего насильства над безборонним народом не досить мадярським магнатам. Боротьба за виборчою реформою ведеть ся також в соймі і вже кілька місяців не може він радити, бо опозиція завзяла ся не пропустити жадної справи перед виборчою реформою. А на черзі стоїть справа так дорога для кожного теперішного правительства — справа військового закона, справа побільшення контингенту рекрутів тай з тим нових величезних тягарів на горожан держави. Треба конче упорати ся з опозицією, а що не всякий може не переберати в средствах, то вибрано окремого чоловіка на председателя, чоловіка, про якого знали, що він на всю здібний, що він не налякає ся жадного средства, щоб лише досягнути цілі, щоб зломати опозицію. Сим чоловіком був Тіса, що вже мав за собою історію погромщика опозиції. І не завели ся на нїм. Тіса постановив за одним замахом залагодити ся з військовим предложенєм. В вівторок, 4 го м. м. піддав він його без дискусії під голосованє і оголосив, що закон прийнятий в двох читаннях. Се вивело опозицію з рівноваги. Почала ся галаслива обструкція з трубами, свиставками і т. д. На адресу Тіси посипали ся такі оклики як: лайдак, лотер, розбійник і т. д. Тоді Тіса впровадив до парламенту поліцію, що вивнесла з салі нарад 39 опозиційних послів. Так залагодив ся Тіса з опозицією, так сповнив надії тих, що його вибрали за президента палати, хотай сим вчинком осоромив на весь сьвіт угорський сойм. І нема сумніву, що сі „ухвали“ угорського сойму будуть узнані правосильними, бож сего потрібно правительству. А в таких справах нема ськрупулів. Так само галицький сойм „ухвалював“, а його „ухвали“ одержали санкцію. По сім повторяла ся та сама комедія що дня. Що дня волючила поліція послів з сойму, що дня працював сойм серед протестів опозиції. Та сама історія повторила ся в п'ятницю 7 го м. м. О 10-ій годині перед полуднем, як звичайно, прийшло до салі 100 поліцаїв, щоб викинути послів, що мимо того, що їх виключили, прийшли до салі. Коли упорали ся з тим і на салі вже майже не було опозиції, вбїг на салю з денникарської льожі виключений посол Ковач і стрілив три рази до Тіси а відтак до себе. Тіса не зістав поцілений, Ковач ранив себе тяжко. На него кинули ся послы з партії правительства і почали його раненого бити. Тіса провадив дальше „наради“ серед окликів опозиції: „Ви його замордували!“ Так віднесло правительство побіду над опозицією. Ухвалений закон коштував багато крови і трупів. Чи при таких обставинах може правительство тішити ся побідою, яка рівночасно викликала роз'ярене і невдоволенє серед народу? Здасть ся, що такі „побіди“, се вісгуні близького упадку побітків.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

„С В О Б О Д А“

Гасопис для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непри-
гожі до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.Справа українського
університету.

На днях стала ся у віденським парламенті подія, яка заставила цілий світ заговорити про Русинів-Українців. Як відомо вже нашим читачам, правительство предложило Русинам в справі основаня укр університету такий проєкт, який випав формальною образою усього народу. Річ природна, що наші послы сего проєкту не прийняли і порішили при помочи обструкції не допустити до ніяких нарад у віденським парламенті аж до того часу, доки австрійське правительство не вдовольить слухних жадавань нашого народа. Обструкцію почали наші послы передовсім у всяких комісіях. А найбільше болючо дала ся в знаки правительству українська обструкція в військовій комісії. І не дивниця. Ся українська обструкція мала не лиш австрійсько-державне але і загально європейське значінє. Колиб вона затамувала ухваленє військового закона, Австрія не моглаб покликати рекрута, не могла ужити грошей на збільшенє військо-вих видатків, на збільшенє видатків на уоруженє армії і флоту, а тим самим політична європейська рівновага булаб під теперішній непевний час поважно захитана. І тому то доплемати усіх держав з напруженою увагою слідили за українською обструкцією в парламенті.

Знало про ся небезпеку і австрійське правительство і тому, щоб зломити укр. обструкцію, партії правительственні порішили вести наради безпереривно, день і ніч.

Мимо всього однак укр. послы не відступили. Перший з наших послів в військовій комісії дня 12-го м. м. забрав слово др. Окуневський і говорив через 3 години. По нім говорив п. Бвг. Левицький пів пята години. Около 10 ої години вночі

прийшов до голосу п. др. Лев Бачинський і говорив безпереривно через чотирнайцять годин.

Пос. др. Л. Бачинський говорив сидючи на краю стола. Голова комісії, який поводив ся енергично але без драгованя обструкціоніста, не мав приводу до уноминання, бо через довгі години бесідник держав ся точно предмету, а при тім говорив так голосно, що стали сумнівати ся, чи він додержить слова та видержить до 10 години рано.

До 2-ої години вночі був настрій в комісії — як зазначає секретар комісії в N. Wiener Abbl. пос. Гумер, — прямо милій, бо бесідник орудував добрими дотепами, якими обмінював ся з слухачами. Поволи однак запановувала над ним утом, так що бесідник став говорити тихше і хонив ся української мови. Так зійшов час до 3 години, коли на дворі звіяла ся буря і через коротке спняте погасли головні лампи і на сали запанувала на раз пів темрява. Та швидко заяніли світла наново і наново оживив ся бесідник. Аж около 5-ої години рано попросив бесідник о десятихвилинну перерву, яку йому й не відмовлено.

По перерві говорив посол Бачинський дальше, та сили його стали опадати головню через духоту на сали, так що около 7. години рано набрав секретар комісії вражіння, що має перед собою чоловіка, в якого може зайти пароксизм або первовий „шок“.

Над раном покріпив ся бесідник буліоном і чорною кавою з коньяком.

Через необхідну потребу провітрення й замітанє саль перенесла ся військова комісія о год. пів до 9-ої на якийсь час до сали комісії бюджетової, відки однак через час о год. 10 рано вернула до первісного локалю. По повороті до первісної сали заняв пос. Бачинський давнє місце та говорив дальше.

При кінці своєї промови висловив пос. Бачинський о 5 м. по пів до 12-ої надію, що ще прийде до слова в дискусії над військовою реформою та „більш подрібно“ обговорить її недостаті. Крім сього подякував голові комісії за льоальне поведєнє нарад та міністроу краєвої оборони, що також витривав в комісії. Члени й аудиторія комісії, між якою зібрало ся чимало українських послів, привитали кінєць промови грімкими оплесками.

Виснажений пос. Бачинський вийшов з сали нарад в товаристві посла д-ра Шуберта, який через весь час слідив його нудь до сали санітарної парламенту. При кінці промови сконстатував лікар у бесідника 140 ударів живчика та підвищенє температури. Очи почервоніли, повіки трохи підпухли. Впрочім стає бесідника, який при кінці говорив знов голосно був дуже добрий.

Факт, що укр. послы не попристали на погрози, але дійсно хватили ся обструкції і тим способом вдарили в найбільшійше місце правительства, викликав загальну констернацію і замішанє. Наслідки сего геніального політичного кроку укр. послів не дали долго на себе ждати. З рамени правительства мін. Гуссарек зложив в парламенті довгу заяву, у якій признав, що австр. правительство поблудило зглядом Українців в справі університету, та побачивши тепер свою помилку, витягає руку до згоди і відчиняє на ново дорогу до дальших мирних переговорів.

На отсю заяву правительства, забрав слово посол Василько і зазначив, що в тій то заяві добачує Український Союз нові відмінні підстави до дальших переговорів з правительством і тому рішає ся спинити обструкцію.

І тепер стала ся подія, небувала в історії австрійського парламенту. Цісар відручним письмом особисто

подякував українським послам за спинєнє обструкції.

У віденських кругах політичних, в парламенті і поза парламентом, викликала відомість про сей незвичайний акт цісаря до українського народу величезне вражінє. Загально звертають увагу на виїмковість сього акту, і на обставину, що в історії австрійського політичного життя не було подібного випадку. Віденська преса переповнена міркованями з приводу сеї події, в якій бачить заповідь звороту в політиці австрійської держави і пануючого дому у відносинах до українського народу.

Яке донесе значінє для галицьких Українців має се письмо цісаря, найліпше слідує зі слів голови Укр. парл. Союзу, д-ра К. Левицького, який так висловив ся про него перед кореспондентами найбільших німецьких часописів:

„Ще до нині пригадуємо собі слова цісаря, сказані нашої масовій депутації, яка прибула до Відня, щоби представити короні жалоби цілого народа на режім Баденіа. Ті слова звучали: „Adieu meine Herren!“ Нині можемо з вдоволенєм на місце тих слів поставити інші. З тих слів неначе несеть ся приязний голос: „Приступіть ближше панове! Під моїм прапирєм в Австрії, ваші культурні домаганя будуть вдоволяючо полагоджені!“ Отсе ся велика зміна, яку ми в тих словах добачуємо, в тім лежить властиве значінє цісарських слів. Ми віднесли вражінє, що корона в той спосіб проявила прихильне заінтересованє для правильного розвитку нашого народа і в тім душі промовила до Українців в перше своє слово. Будучність покаже, які успіхи принесуть для нас отсі пропамятні цісарські слова, та чи вийдуть нашим культурним домаганям на користь. На всякий случай ті слова мають велике значінє для нашого народа; ми вичуваємо з них теплий подув симпатії і спочування для нашого народа, який через десятки літ з вини держави був в запедбаню і не міг добити ся здійсненя своїх оправданих домагань. Слова цісаря є також доказом, що довголітня праця заступників українського народа не остала без успіхів, та що наш голос найшов послух і в найвишнім місці. Таке вражінє віднесе українське населєнє в краю“.

Польську буту й непогамовану гординю вразило цісарське письмо, як се заявив сам пос. Левенштайн, наче удар грому. Польські послы перший раз випали з ролі та почали непогамовано лютувати, що щось подібного стало ся без відома Кола. Сейчас скликано парламентарну комісію Кола і ексц. Абрагамович побіг до міністра Гайнольда та представив йому, що конче треба, аби й Поляки одержали якесь письмо від цісаря.

І в три години по відчитаню письма до Українців, відчитав міністер се виторгуване Поляками письмо, з якого однак вони вельми невдоволені. У нім іменно є уступ, який говорить, що цісар вельми врадував ся, дізнавши ся, „що Поляки все готові подати руку до навязаня мирних національних відносин у краю“. Отсей уступ тепер загально у Відні коментують в той спосіб, що волею цісаря є, аби Поляки спустили трохи зі своєї бути в Галичині і уділили дещо зі слухних прав також і Українцям. Є се огже так якби моральна пощочина польському пануючому елементу в Галичині.

І не дивниця, що тепер нараз заговорила вся віденська преса про Українців і Поляків, та рішучо станула по стороні перших.

„Zeit“ у передовиці п. з. „Галиць-

ка угода“ визнає Поляків, щоби кинули дотеперішнє вороже ставовище супроти Українців. Притім зазначає сей дневник, що Галичина має вельми важне географічне положєнє і незгода народностей представляє для монархії поважну небезпеку. Дальше „Zeit“ дорікає Полякам невдячністю супроти держави за дуже багато матеріальних жертв, які вона для них понесла.

„Reichspost“ також стає в обороні Українців і вказує на великі кривди, які Українці терплять в Галичині від Поляків. Зокрема обговорює просторо наші кривди на полі народного і середного шкільництва.

Рівнож і вся англійська преса заговорила про польсько-українські відносини. Усі англійські часописи згідно заявляють, що через українську обструкцію Поляки дуже болючо попекли ся і перед цілим світом станули у цілій наготі свого безстидного шовінізму і брутальности зглядом братнього народу.

Але пипри сю величезну моральну побіду, яку віднесли Українці, не менче важні суть і реальні здобутки. Іменно на підставі декларації зложеної міністром Гуссарек, Український клуб приступив опять до переговорів з австрійським правительством в справі основаня українського університету на таких усливах:

Справу основаня українського університету в Галичині має унормувати відручне цісарське письмо. Се письмо має признати українській професорській колегії в теперішнім львівським університеті повну автономію та означити 6-літній річчинець для правительственного предложєня в справі креованя українського університету; крім того має містити норми про наукові урядженя, стипендії й інші бенефіції студентів. Що до осідку українського університету, то не мав би він бути означений вже в цісарських писмах, але правительство має дати українській репрезентації в иншій дорозі запоруку, що в будучім правительственным предложєню Львів буде прийнятий яко осідок. Так отже справа українського університету станула тепер на трівких основах завдяки рішучості і політичному вишколеню української репрезентації у віденським парламенті.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“
В ГАЛИЧИНІ.

На весілю у п. Михайла Боднарчука в Нью Кенсінгтон, Па. за починаю п. Йосифа Заяця зложили гості \$4.00.

НА УКРАЇНСЬКУ БУРСУ В СЯНОЦІ.

Андрей Годчак зібрал на укр. бурсу в Сяноці від слідуєчих: А. Годчак 1.50; На весілю у п. Ф. Козопас жертвували: Федь Козопас 1.00; Марія Чапліська 50 ц.; Іван Бережовський 40 ц.; по 25 цнт.: Михайло Бічак, Іван Кашак, Теодозий Голуб, Дм. Кушнірчук і Михайло Масний; Ілько Чапліський 15 ц.; по 10 цнт.: Михайло Івасів і Ілько Яцинич — Разом \$5.20.

На весілю у п. Федя Міська жертвували: по 50 цнт.: Федь Синчишин і П. Павлишин; по 25 цнт.: Ф. Міська, Іван Коваль і Іван Вращко; Василь Гурський 20 цнт.; по 10 цнт.: Іван Кек і Дмитро Ткапаніч; дрібнішими датками 65 цт. — Разом \$2.80.

На хрестинах у Василя Махніка офірвали слідуєчі: Мих. Титік 1 дол.; Ів. Масний 55 ц.; Іван Мишич 50 ц.; по 25 цнт.: Василь Гурський, Федь Синчишин і Семен Титік; Мих. Красуляк 15 ц.; по 10 цнт.: Мих. Кришак, Іван Коваль, Дм. Суходольський і Теодор Коріновський. — Разом 3.35.

Загальна сума 11.25
В. ч. 8-ім оголошено 62.00

Разом 73.25

Усім жертводавцям сердечне Спасибі.

Новинки.

Гураган причиною великої катастрофи. Гарне, багате і багатолюдне місто Ріджайна (Regina) в провінції Саскчеван (Канада) знаходиться під пору в руїнах. О год. 4.50 попол. в неділю (30 м. м.) перелетів понад се місто страшний вихор (торнадо) і полишив за собою болючий сум та невисказане горе. З величавих будинків осталися купи румовища, а під тим румовищем кількадесять (около 100) людських трупів. Вихор надійшов з полудня і захопив мешканців міста так нечаяно, що спричинив наперед страшну панику, а відтак величезні шкоди, котрі, окрім побитих людей, виносять що найменше 10 мільйонів доларів! Безпосередньо по катастрофі вибухла була в двох місцях пожежа, але місцевий сторожі пожежний удалося по тяжких трудах огонь згасити. Надійшла для мешканців нещасного міста страшна ніч: ні даху над головою, ні світла, ні помочі ніякої, ні комунікації. Зеліничі шляхи завалені румовищем розсипаних будинків та магазинів, телефонічні драти, окрім одного, поперервані. Тим одним дротом розтелефоновано сумну вістку по цілій околиці. З усіх усюдів збігаються люди на ратунок потерпілих, а з Вінніпегу вислано на місце катастрофи цілий залізничний поїзд. Поки-що нема ще докладних вістей про всі заподіяні торнадо шкоди, відомо лише, що всі місцеві шпиталі переповнені мертвими та покаліченими людьми.

Ледові гори на Атлантику. Командант корабля „Колумбія“ (Anchor Line), який минулого тижня прибув з Шкоції, бачив на Атлантичському океані, кілька миль на північ від місця катастрофи „Титаніка“, вісім ледяних гір, з котрих дві були незвичайно великі. Сі гори було видно з корабля через дві години, а по сім часі пасажир „Колумбія“ стратили їх з очей.

Скочила в воду, щоб уратувати жите. П-а Б. Страттон, з Alpine, N. J., стояла при одній улиці над рікою Гудсон і приглядалася штучним огням, які запалювали її товаришки. До одного фашерка вона підійшла за близько і через те запалилася на ній одежа. Дівчина почала страшно кричати, а її подруги не могли подати їй ніякої помочі, бо не мали чим придушити огонь. Крик дівчини почув Джон Фокс, що находився у човні на середині ріки. Він кликнув до горючої дівчини, щоби негайно скочила в воду. Дівчина справді послухала цього зазиву і кинулася стрімголов в ріку. Фокс підплив швидко до берега, а коли дівчина виринула з води, він хопив її і втягнув у човен. Усе її тіло болючо попалене, але є надія, що рани погорять ся. Якби не швидка рада Фокса, то бідна дівчина була би живцем згоріла. — Не треба забувати, що сей случай то один з численних наслідків ослабленого „Forth of July“, якого „предпраздненство“ починається вже в другій половині червня, а часом і скорше... От людська глупота!

Сумний наслідок недогляду матери. Пятилітній Артур, син п. Декер з Вест Норфолк, Конн. утратив жите в наслідок недогляду матери. Міссіс Декер чистила оноді свою спальню і винесла рушницю, яка там находилася, до кухні, не знаючи об сім, що ся рушниця наладована. У кухні на підлозі бавився маленький Артур. Мати, поставивши рушницю в кутку, вернула назад до спальні і взяла ся до своєї роботи. Небавком почула вона вистріл. Побігла швидко

до кухні і найшла свого сина в калюжі крові, у передсмертних судорогах. Хлопчина бавився рушницею і якимсь способом спричинив вистріл, який відорвав йому одно плече і частину шиї. В кілька мінут після того дитина скончалася, а мати попала в розпуку, нарікаючи на свою неоглядність.

Розстрілился на дрібні кусні. В місцевості Скерсдейл склалася оноді така пригода: На пасовищу пасся бугай фермера Гобарда. Случайно переходив туди гурток хлопців, що мали з собою пса. Сей пес почав гавкати на бугая, а бугай налякався того і почав втікати. Перескочив через огорожу і став гнати дорогою в напрямі місцевості Грінвіл. За спуганим бугаєм пустився бігти пес, а за псом хлопці-збиточники. Чуючи за собою лай собаки і крик хлопців, бугай наполохався ще більше і з простої дороги скрутив нечаяно в бік під високе дерево. Під тим деревом находився динамітовий магазин одної контрактної компанії, яка занималася копанем ровів у тій місцевості. Між деревом а тим магазином був вузький просмик і у те місце загнався наляканий бугай. Протискаючись туди, бугай зачепив клубом о магазин і перевернув його. В тій хвили настав страшний вибух. Коли осів туман куряви, спричинений експлозією, з бугая лишилися лише дрібні кісточки і шматки поторганого мяса. Розлетівся також сей магазин, а високе дерево вивернулося з корінням. Щастє, що хлопчиська, які гнали за спуганим бугаєм, були від него задалеко, а то вибух динаміту був би накоїв більше лиха...

Голова розбита бутелькою. З поїзду компанії Ульстер і Делавер, який переїздив через Кінгстон, Н. Й. викинув хтось вікном залізничного воза порожню бутельку з содової води. Ся бутелька вдарила переходячого попри залізничний шлях Пилипа Клемента в голову так сильно, що заломила йому чашку. Нещасну жертву людської неоглядності забрано до шпиталю. Лікарі мусіли перевести тяжку операцію, щоби увільнити мозок пацієнта від тиснення, спричиненого заломленням чашки. Кажуть, що Клемент по якимсь часі видужає з свого каліцтва. От чому не повинно ся викидати вікном вагона твердих предметів.

Виловила з води свого власного сина. Минулої неділі довідалася п. Марія Шавдт, замешкала при улиці Дітман, Філадельфія, що в ріці Делавер утопився якийсь хлопець. Згадана жінка побігла сейчас над беріг ріки і прибула там саме в той час, коли судно цлого уряду вибиралося із своєю залогою на ріку, щоби знайти утонувшого хлопця. П-і Шавдт всіла на се судно і помагала морякам запускати на дно ріки відповідні гаки, котрими пошукувало топельника. По двадцяти мінутах найдено тіло хлопчини, а п. Шавдт тягнула враз з другими шнур, на кінці якого був гак, що зачепив за потонувшого хлопця. По витягненню тіла наверх, п. Шавдт кинула на него оком і — зімліла. Нещасна пізнала в топельнику свого семилітнього сина Вілема. Коли прийшла до свідомости, оповіла присутнім, що наказувала Вілема, аби він не підходив близько до ріки. Син не послушав матери, побіг над беріг ріки і упав в воду. Заки на крик потопляючого збіглися люди, хлопець пішов на дно, і виловлено його аж в кілька годин по утопленню. Рідна мати помагала шукати за утонувшим, навіть не догадуючись, що шукає за своєю рідною дитиною.

З'їзд російського царя Николая II з німецьким цісарем Вільгельмом II має відбутися сього року на фінських водах. Возьмуть в нім участь також державний секретар Кідерлен Вехтер і міністер Сазонов. На сім з'їзді будуть обговорювати ся важливі політичні справи, а передовсім турецько-італійська війна та китайська пожежика.

Муха причиною смерті. Жінка звісного професора-хірурга Гогенберга у Відні захорувала тяжко на затросне крові. Причиною сього є укушене мухи; мимо потрібної операції стан хорой безнадійний.

Статистика самовбійств. Звісний професор соціології на парижському університеті Е. Діркгайм, оголосив цікаву статистику самовбійств в європейських краях. Протягом року на мільон мешканців було в Саксонії 230 самовбійств, у Франції 225, в Австрії 163, в Баварії 90, в Італії 58, в Іспанії 18. — І додає проф. Діркгайм: Погляд на пересічне число самовбійств в Європі доказує, що величезна різниця є між католицькими країнами, як Іспанія, Португалія, Італія, а протестантськими як Пруси, Саксонія, Данія. Професор Сорбони уважає як точні слідуючі пересічні числа самовбійств: протягом року випадає на мільон мешканців: в католицьких краях з мішаною релігією 96, в протестантських краях 190.

Морська сила держав. Часопис „Times“ оповіщує звіт англійського правительства, предложений парламентом зі стану флоту осьми найсильніших держав в дни 31. марта 1912. року: В сім дни мала Англія 55 панцирників, Німеччина 33, Злучені Держави 31, Франція 21, Японія 16, Австрія 12, Росія 9, а Італія 8. Коли поглянемо на силу державних Союзів, побачимо, що тридержавний Союз Німеччини, Австрії і Італії має 53, тридержавна умова Англії, Франції і Росії 85; отже є вона о 32 панцирники сильніша від тридержавного Союзу. Англія придержується ся принципу, що вона повинна мати флоту рівну силою двом флотам яких небудь держав; але бачимо, що Німеччина і Злучені держави мають разом 64 панцирники, отже о 9 більше від Англії. На случай війни з тридержавним Союзом мала би Англія все таки сильнішу флоту о 32 панцирники. В кінці замічує звіт, що у війні Австрії і Італії з Францією, ся послідна мала би більшу силу на морі. До недавна, бо до 31. марта 1911 року була Франція слабша від них, але за короткий час вчинила свою флоту сильнішою від злучної флоту Австрії і Італії.

Мужчини в віці між 20 а 35 літ можуть найти добру роботу в American Car & Foundry Company, в Berwick, Pa.

КОНКУРСИ.

ПАРОХІЯ в Carnegie, Pa. потребує сумлінного і доброго дяка. Условія: добрий теноровий голос, знане нот, проваджене хору і школи. Мусить бути тверезий, характерний і не галабурдник. Платня \$40 і доходи. — Голоситися: Rev. Alexander Rotko. Box 1091, Carnegie, Pa.

Гр. кат. Церков в Маганой Ситі, Па. потребує двох учителів: 1) Півце-учителя (по можности музикального), котрий знає добре провадити хор, учить діти, устроювати концерти і театр. представлення і 2) Учителя, котрий має по плейза учить діточки. Оба мусять бути безпартійні, вірні своїй церкві, інтелігентні, тверезі і моральні. П.-учительська посада має бути чим скорше занята, а учительська від 1-го вересня с. р. Платня після згоди і заслуги. Свідомства просить ся заслати „реджістровано“ на імя предсідателя: Mr. John Smith, 419 W. Centre Street, Mahanoy City, Pa.

КОШТОВНА НЕДУГА.

З року на рік лічене недуг стає більше коштовною річю. Старосвітські домові ліки мусять уступити місця теперішнім препаратам, дорогим а попри се часто зовсім невідповідним. Ми свята віримо, що вже в недалекій будучині будуть звертати більшу увагу на забезпечення від всяких недуг, ніж на лічене їх. Іменно се виходить далеко дешевше. Одним з найліпших і найдешевших домашніх ліків, на яке складає ся лиш лічничне зілля і природне вино, є Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина. Єсли уживати-мете сей лік з самого початку якоїнебудь недуги, то в ній найдете поміч, що відверне сю слабість. Се вино вичистить з внутренностей всякі непотрібні метери, які там не повинні находити ся, а які суть шкідливі, бо затрокують організм, та як раз се є причиною і початком усяких недуг. Воно вигойть запалення органів травлення, випорить добрий апетит, умирить біль голови, нервозність, простуду і обструкцію. Дістати можна по всіх аптеках.

JOS. TRINER,

1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Родимці! складайте свої ощадности лише в своїх питомих інституціях!

5%

Руська Каса задаткова в Стрию (Галичина) до котрої від часу основания до тепер приступило до 4500 членів. Загальний оборот за послідний рік виносить 8.000.000 кор. Руська Каса Задаткова в Стрию є в Галичині найбільшим того роду стоваришенем. Від часу свого істнования виплатила з своїх зисків 40.000 корон на народні ціли.

На бажане виплачує ощадности через почту.

Добре, солідно і дешево

залагоджують

справи судові, нотаріальні і військові як дільшований доктор прав і адвокат, що тішить ся признанням та симпатією властей і клієнтів і ако уповажнений консулярно до протоколярного переслухування інтересованих сторін і відбирає від них присяги. Маюць посядання численні похвальні письма, порад у ділях безплатно.

Dr. BORYSIEWICZ,

13—25 Astor Place, двері ч. 8. Телеф. 8470 Spring NEW YORK CITY.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

6156

Час попірати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких клопотах і справах старокраєвих судових, масткових і військових. — Если хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити грунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеvu пораду і поміч. Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше до і з краю в ціні від 21 доларів до 27 дол.

Також продам фарми, дома і лоти в найліпших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відвоттно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

Відки взяли ся наші домашні звірята і рослини?

З російської мови на українську переклав
Іван Галуциньський.

I. Відки взяли ся наші домашні звірята і рослини.

З дитинства привикли ми відити біля себе різні домашні звірята: пса, кітку, коня, корову, вівцю, свиню, курку, качку, гуси, голуби, і т. д. З ними неначеб то ми споріднили ся — ми уважаємо їх за своїх товаришів, помічників, слуг але мабуть не так то часто питаємо себе, відки взяли ся вони, яким способом знайшли ся серед людей; мимо того, що в кождім случаю се дуже цікаве питання. І чому не спробувати нам на него відповісти?

Або возьмім хочби таку річ. Кожного дня дають нам на стіл хліб, спечений з чорної житної муки або з білої пшеничної, враз з хлібом їмо бараболу, капусту, фасолу, ріпу, горох, біб, сочевицю, огірки, салату, бураки і т. п. Все те їда звичайна, так сказати, щоденна: ми на стільки вже звикли ся і привикли до неї, що нам і в голову не приходять спитати ся, яким способом знайшли ся у людей всі ті поживні зерна, плоди і овочі, мимо того, повторюю, що питаннє се на стільки інтересне, що карта на него звернути хочби і найбільшу увагу.

Питати можемо о дві річи. З одної сторони хоче ся нам знати, відки взяли ся у чоловіка вперше пс, кінь, корова, пшениця, капуста, — словом ті різні домашні звірята і рослини, з другої сторони, хочемо довідати ся і порозуміти, яким способом знайшло ся у чоловіка так много різних пород псів, коней, коров, пшениць, капуст і т. д. Се найбільше особливо цікаве.

Пригадаймо собі для приміру всі ті породи псів, які ми нераз в своїм житті стрічали. Вони різняться ся між собою і барвою, і укладом свого тіла, і ростом і здібностями. А коні? Чи може гарний арабський кінь, або бистроногий англійський скакун не різняться ся від вітебського коня, що як каже пословиця „не по формі скроєний, зате сильно вишитий“ і відзначає ся великою силою і витривалістю, або від нашого гуцульського коня. А бики, корови, вівці і свині? Та-ж і тут начислиш стільки пород, що не кождий, навіть розумний господар, їх перечесть.

II. На пташинім подвір'ю.

Ми з вами на пташинім подвір'ю любителя птахів. Много часу, праці і грошей витратив він на то, щоб завести у себе ті різні, добірні роди домашніх птиць. Тут і кури, і качки, і гуси, і індички, і пастарки (цісарки) і навіть кілька красавців-павунів, які перед рештою птиць пишаться своїми лискунами, барвними хвостами. Особливо гарний один із них. Не в порівняннє до прочих своїх товаришів, він цілий сміжно білої краски; і варта лише подивити ся, як гордо проходить ся він по подвір'ю, розвиваючи час від часу наче вахляр свій чудний сріблястий хвіст, як він хвалить ся і величаєт ся своєю дорогою окрасою, як сам любить ся своєю відмінною красою! Але решта жителів пташиного подвір'я не так то дуже цим і цікавить ся. Кождий з них занятий своїм ділом: один дзюбає поживу, другий проходить ся по подвір'ю, окружений своїми дітьми, инший дімає на бантах, а ще инший сидить спокійно на землі і розглядає своє пір'є. Ось тут два войовничі когуги — сильні, здорові воляки з острыми острогами на ногах — надули ся, закукурічили ся, прыгнули до землі голови і осторожно настигали один на другого. Ще одна хвилюшка — а вони счіплять ся один з другим, заведуть немилосердну борбу і будуть бити ся доти, поки один із них, більше спритний і сильний, не побідить другого. Любителі борби когуги виховують їх нарочно для особистої потіхи.

Тут же, не звертаючи найменшої уваги на борців, проходить ся гарний і поставний польський когуг, з чепурним чубом із пір'я на голові, а рядом з ним порпають ся в землі два инші когуги: один еспанської породи з великим гробенем, ярко-червоної краски, з великою подвійною „бородою“ під дзюбом; другий гамбурської породи, красавець

з гладко причесаним шовковим пір'єм на ший. З многорядним, дрібнозубчастим гробенем, що наче шапочка сидить у него на голові. Троха дальше від них стоить когуг хінської породи. Дуже смішно витягає він ший і розложивши свої довгі порослі ноги з великим волею дивить ся на борців. Здаєт ся, ось-ось кинеть ся він вперед і стане втихомпирувати забіяк, що посміли завести бійку в присутності такої поважної особи. І справді — поважана особа! Він — козарюга посеред своїх прочих товаришів, він — найсильніший з когугів, особливо, коли порівняти його з когугом бенгальської породи; ся порода то і найменша посеред всіх пород. А їх тут, побіч вписане наведених, не мало. От наприклад, кури і когуги-повзуні. Відна се порода. У них такі короткі ноги, що з далека виглядає, якби вони не ходили а повзали по землі на череві. А от і ще инші роди — безхвості кури. Ніхто і не думав виціпувати їм хвіст — такими вони вже уродили ся. Більшої користі з них господар не має, завів він їх у себе, щоб величати ся перед своїм сусідом также завзятим любителем птиць: от гляди, які в мене рідкі породи когугів. Зато другий рід куриний — яких звуть „вічно несучими ся“ курми — без сумніву дуже хосенний в господарстві. Ті кури, майже через ціле своє життя без перестанку зносять яйця і при тім не проявляють найменшої охоти їх висиджувати.

Посеред всіх тих різноперих громад куриний і когугів, що ховають ся на пташинім подвір'ю, особливо відрізняють ся шовкові кури, з білим шовковим пір'єм, а потім і кучеряві кури з пір'єм, скрученим в колісцята і кучері, і накопеч смішні кури-попеліці, які виглядають, начеб їх хто сажею або попелом посипав.

Задивившись на курки і когуги ми забули на инших мешканців пташиного подвір'я. І їм посвятим троха уваги. Тут наприклад знаходиться ся ціле стадо гусей, і знова бачимо, що не всі вони однакої породи. Я вже і не згадую про те, що вони різняться ся барвою свого пір'я. Їх ділить инша, більше важна ріжниця. От подивіть ся на гусака. Витягнувшись на весь свій ріст і піднявши ся злегка на ногах, залопотав враз крилами і загав на все горло. На його голосний поклик збігли ся всі його вірні товариші. Всі вони білі, непохожі на решту гусей, до того ще у одного з них пера на голові збиті в клубок, у других розхристане і скуйовдене на лопатках так, як-би їх хто нарочно побурив і пов'язав, а у третій завернені на спині, по боках же повисли зависаючи до самої землі, так, що зразу і не розбереш, де тут крила.

Від шуму піднятого гусьми стрепенулись і індички з індичками, стрепенулись і хором затагнули своє звичайне „здорові були“. Всі кричать на один лад, хотия краскою всі між собою різняться ся: у одного краска сіра, у другого індика чорна, як смола, у третього біла, четвертий буланний, себ-то такої краски як мідь.

III. На голубинку.

Ліпшим пташиною подвір'ю, а ходім на голубинку якого небудь пристрасного любителя тих птиць. Тут ще більше дивного можна оглядати.

Хто лише бачив наших звичайних домашніх голубів, той не в силі буде повірити, що між ними дасть ся начислити коло сто п'ятдесяті цілковито різних пород. А знайте, що вони різняться ся один від другого не лишень зверхнім своїм виглядом, ростом і окрасою пір'я, але також і будовою різних частий кістяка, формою і величиною черепа, хребтового стовба, ребер і грудниць, розмірами і формою дзюба і ніг, способом літання, звичками і т. д. Ніяке инше домашнє звіря не підлягало, під властю чоловіка, так многим перемінам як голуб. Тим то буде цікаво нам познакомити ся ближше з мешканцями багатого голубиника.

Ліпшим звичайні породи голубів на боці, хотия і між ними є много таких, які впадають нам в очі гарною краскою свого упірення, то пестрою, то однобарвною — білою, чорною, мідно-червоною, жовтою, ясно-брунатною, бурюю і т. д. Ліпшим і тих, що відзначають ся гарними, заверненими наперед чубами і мохнатыми опіреннями на ногах. Всі вони — се не Бог зна які відкості. У кож-

дого перестічного любителя, найдеть ся чимало таких голубів. Алеж бо наш любитель — се справдішній знавець свого діла, тим то й має він в своїм голубинку крім тих звичайних голубів, ще кілька дуже рідких і цінних пород.

Тут побачите ви передовсім кілька пар голубів-горляків. Се дуже смішні голуби! Вони начеб то цілий час чим то дуже пишались ся; чи то своїм поставним станом, чи своїм благородним походом — не піймеш! Горляк тримає ся прямо, витягнувшись на весь свій ріст і гордо закинувши голову назад, то і робить, що роздуває своє воле, при чім то переступає з ноги на ногу, то перехилиєт ся то в один то в другий бік, то повертає ся або в правий або в лівий бік. Так само гордо а до того ще і величаво поводить ся і другий голуб, павунник. Ну, сей вже має право чим гордити ся. Він справді дуже гарний і обдарований природою таким розкішним хвостом, якого нема ні у одного з прочих голубів. Подивіть ся на його дивний, розпущений вахляром хвіст, в яким сміло можна начислити 30 а навіть 40 пер, тоді, коли у решти породи, якби то не гарні і не рідкі вони були, всего лиш 12 пер.

Зовсім знов иншу породу представляє собою голуб трубач. Назву свою він одержав від того, що голос його не подобає на воркотню решти голубів, але є дуже грубий і товстий і звучить, наче труба. Но не лишень тим різняться ся трубач від решти своїх товаришів, що живуть тут же в голубинку. У него на голові, зараз над самим дзюбом, росте пучок пер, вигнутих наперед; а ноги його густо покриті такими довгими перами, що виглядають наче малі крильця.

Роздивляючись між жителями голубинки, ви не можете не звернути уваги відразу на великого незручного голуба з довгою шиєю, великими ногами і довгим уродливим дзюбом, у котрого насаді сидить чимала, мясиста нарість: такі самі незугарні нарости лежать вокруг його ший. То знаменитий голуб-почтовець дуже добрий літак, справний, бистрокрилий, неумомний. Своїм його є т. зв. польський голуб, такий же великий і сильний, з такими самими, як і у голуба поштового, наростами вокруг очей і на дзюбі; тільки що його дзюб цілком не подабає на дзюб голуба поштового, а навіть треба признати, що і в нійодній иншій породи нема такого дзюба: він дуже короткий і грубий, як у снігура.

Не можна не звернути уваги і на других голубів з негладкими, побуреними перами. Між ними великому любителя голубів є добре звісті: голуб-чайка і голуб-сова. І сей і той замітні тим, що у них пера на грудях і вздовж ший покручені, неначе торочки. Цікаво виглядають голуби-якобінці, у котрих пір'є на ший дуже густе і загнене вперед і так довге, що ним закривають голову. Ще більш цікавими являють ся індійські ламани, а сама вже назва вказує на те, що то за голуби.

От пестра компанія! Всіх і не перечешиш. Дивив ся, а там при вході приліт на гніздо голуб-монах. Цілий білий з чорною головою і чорним хвостом. А тут сидить разом зі своєю голубкою і воркує, неначе смієт ся, голуб-сміхунчик, дальше на даху голубника проходить ся голуб-перістий, білий з червоним хвостом і червоним пятном на голові. — „А от отсе — комітник (цурці) — говорить вам хазяїн голубника, показуючи на своїх любімців, і пуджає нарочку славних голубів. Ті скоро знались з місця і заледви піднялись на дватри метри понад голубником, сейчас почали перевертати козли в воздуху — і як то йшло їм бистро і справно: один з них в одній хвили зробив двацять оборотів, і то без перерви і без відлику. Така то вже привичка у тих голубів: літати як другі голуби вони не вміють, а скоро лише розпустять крила, так сейчас вивертають козли. Инші знов перевертають ся по землі: треба лишень взяти їх в руки, троха погойдати і пустити на землю — так вони зразу почнуть вивертати козли; завертять ся колесом, наче навіжений і не спічне доти, поки не возьмеш його знова в руки і не постараш ся як небудь його успокоїти. Є між комітниками і такі, що крутять ся до загину.

Чи не дивне все то? Відки всі ті так великі різниці? Пощо їх тай відки взяли ся різніродні мало подібні одна до другої породи голубів — гордий гор-

ляник, уродливий почтовець, голосний трубач, незугарний лахмач і цікавий по своїй привичці комітник — відки вони?...

IV. В овочевім саді, на городі і в цвітнику.

Коли ви зайдете тепер в овочений сад, на город, або в цвітник, то і тут знайдете множество найрізномордніших пород між ростучими там рослинами. Сади Галичини і Буковини, особливо підгірських полес славять ся своїми овочевими деревами. Не буду вас мучити перечеислюванем різних пород яблоний і груш. Ви самі дуже добре знаєте, що яблуко яблочки не рівня, і по величині, і по виду, і по смаку, і по запаху, і по барві мяса і шкірки. То саме треба сказати і о грушках. Вистарчить порівняти, н. пр. малі грушки-спасівки, з великими сочистими грушками, що родять ся головню в Франції, (є і у нас) і називають ся „дюшес“, щобі відразу піймати на скільки можуть ріжноти ся овочі дерев, що належать до одного і того самого роду. А морелі і сливи? А вишні і черешні? А виноград? В розкішнім саді зажиточного садівника иншим разом стрітеш таке множество винограду, черешень, вишень, морелі і слив, що властиво не знаєш що вибрати, на чім спити ся, чим любити ся.

Таке саме чувство огорне тебе, коли зайдеш — або случайно, або по ділу — на огорог господарного, досвідного огорогника. Кругом візиревий лад і порядок. Правильно розділені кусники землі покриті грядками, на котрих красують ся різні роди ярин. Тут кунік, засіяний капустою, тісними рядами стоять великі і товсті голови звичайної білої капусти, серед котрої то там, то тут, виступають окремі грядки з капустою червоної краски. Троха далі, знова цілий ряд голов, але вже не гладких, а якихсь покручених з поморщеним листковим платком. Се так звана волоська капуста, яку дехто чомусь то собливо цінить. Зовсім же інакше виглядає капуста, що ось тут росте, се так звана „бруксельська“. Стови у неї досить високі і по всій його довжині зверху до низу розкидані малі головки: кожда головка представляє громадку малого листя, зібраного в маленьку кульку. Додайте до сих пород ще цвітну капусту т. зв. каліфіор, а одержите майже всі головні роди сеї ярини.

Ліпшим на боці різні породи редьки, бураків, бараболь, моркви, петрушки, огірків, а спитім ся на хвилину перед грядкою, засіяною гарбузами. Хто видів лиш звичайні дині, той не може не здивувати ся, коли огорогник покаже йому цілком зрілу диню, величюною не більшу від сливки; ще однак більше цікавим є той рід, що видає величезні овочі, яких вага доходить трех килограмів — або той, котрого овочі подібні до тонких і довгих-предовгих огірків, скручених наче змії.

Загляньмо нарешті в цвітник... Впрочім я не беру ся описувати вам всеї тої роскоші і краси, яку ви тут можете стрінути. Вилеліян досвідною рукою огорогника, всі ті дивні творива ростинного царства так хороші, так різнообразні, так ярко і пестро виражені, так чудно пахнуть, що снів не стає, щоб вразити всю ту красу і прелесть. Вибери в місяці маю свободну хвилину і зайдіть до якого талановитого огорогника: яких то ви цвітів тут не знайдете! одні лишень рожі не аби що варті! А їх тут є кілька десятків пород, — білі, не наче сніг, блідо-рожеві, темно-рожеві, малинові, червоні, рожево-жовті, ясно-жовті, понсові зі шовковими платками, а навіть чорні.

І всі вони наділені собі питомим, то слабим, то сильним, запахом.

*) Брукселя — столиця Бельгії, а Бельгія се невелике королівство Європи. (Дальше буде).

ЗАВІДОМЛЕНЄ.

На будуче просить ся всіх П. П. Відділових урядників, присилати „білі“ на всі похоронні кошти, за котрі Відділ ручить та які жадає, щобі Р. Н. Союз йому виплатив. Котрий Відділ, або його уряд не зробить сего, Р. Н. Союз не виплатить йому похоронних коштів. Так само просить ся подавати точні адреси спадкоємців на посмертних антах.

Д. КАПУЛА, предс.

В справі Календара Р. Н. Союзу на 1913-ий рік.

Ухваляю Головного Виділу Р. Н. Союзу поручено підписаному зладжене і зредатоване календар Р. Н. Союзу на 1913-ий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обов'язку як найкрасше, та щоби Календар нашої організації під кожним зглядом міг відповісти усім вимогам, бож се від ряду літ одинока руська книжка, яка опускає друкарську прасу в Америці, отсим запрошує ся до співучасті як найширший загаль.

Передовсім у кого є хист і талан писарський зволить надсилати малі повістки і оповідання. Першенство будуть мати оповідання і образці з життя американських Русинів, а опісля історичні. Поодинокі оповідання зі згляду на невеликий об'єм книжки не може перевисшати 6 сторін друку великої 4-ки.

Праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано-б було, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що прислано-б дві праці, на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся в вище зачеркнених рамках.

Попри безсмертну славу (лаврові деревця вже засаджені) кожний автор, якого оригінальна праця найде приміщене в календарі Р. Н. Союзу на 1913-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальті).

Охочі перекладати дещо чи то з белетристики чи то научно-популярні розвідки, звольте ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути есентуальних заводів. Гонорар: 1 цнт. від стрічки друку (в одній шпальті).

Вп. п. автори звольте есентуальні свої праці присилати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календара найдалше по день 1-го серпня 1912-го року. Усі праці, які надійшли пізнійше, безумовно не будуть могли бути узгляднені.

Фотографії Братств і Товариств. Отсі відділи Р. Н. Союзу а також кружки співачок, театральні і т. п., які хотіли, щоб їх фотографії були поміщені в календарі на 1913-ий рік, звольте їх прислати до рук редактора найдалше по день 1-го серпня с. р. Рівночасно з фотографією просить ся прислати чек або моней ордер виписаний на ім'я „Свободи” на суму 5.00 дол. Сі гроші уживе ся на покриті коштів виладження з фотографії пригожої до друку кліші. Місце в календарі безплатно. Пожадано було, щоб отсі товариства, що схочуть помістити в календарі свої фотографії, рівночасно з ними прислали і коротеньку історію свого товариства. Отся історія мусить бути писана як найбільше звязло і не буде гонорована.

Оголошення. Календар Р. Н. Союзу, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Русинами. Хто має якийсь бизнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людей повинен дати своє оголошення до календаря Р. Н. Союзу. Ціни суть вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 25.000 примірників. Ціла сторона, величини 9¼ цалів через 6 цалів коштує 25.00 дол. Місце на окладках та спеціальні сторони доросше, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 цалів коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4½ через 3 цалі 10 дол. Найменше оголошення може обіймати 3 через 2 цалі і коштує 5.00 дол. Хто хотівби в своїм оголошенні помістити також і фотографію чи то свою чи то свого бизнесу, мусить прислати з нбої готовий до друку кліш; если ні, то поносить кошт виготовлення такого кліша з фотографії, то значить, що його оголошення буде о стільки доросше коштувати, кілько винесе кошт виготовлення з фотографії друкарського кліша.

Текст оголошень мусить знаходити ся в руках редактора календара найдалше по день 1-го вересня. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безумовно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотів зайняти ся збиранням оголошень до календаря, зволить листовно віднести ся до впорядкованого близькі ін-

формації. За труд даємо значний процент.

З горі зазначає ся, що всякі оголошення від фірм „лікарських” що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошення покутних „банкирів” без урядової запоруки, та всі такі оголошення, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі Р. Н. Союзу.

Ант. Цурновський,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи”:

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей	10
Доля галицької спроти	5
Дещо про звір'ята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Оповіданє про Алі Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповідання про заздрих богів	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русиним	10
Релігійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15

Хто не уміє говорити по англійськи а хотівби мати добру книжку до науки, нехай купить собі **РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ Тлумач** Сторін 256. — Тверда оправа. Ціна 60 центів.

Замовлення належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Іспитований дяк.

кавалер, голос теноровий, уміє провалити хор, школу і представлення — шукає посади. Голоситись на адресу: **John Komar, 142 Ave E., Bayonne City, N. J.**

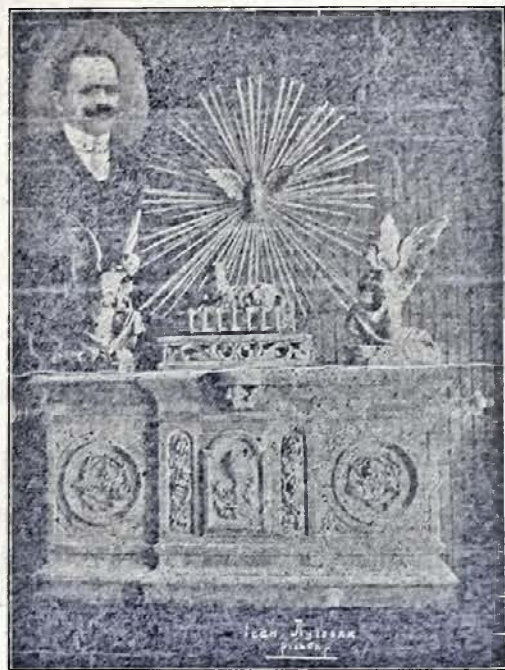
Фарми на продаж.

1) Хочу продати як найкорше фарму, 15 акрів чистого поля, 3 акри ліса, дім о дев'ять обширних кімнат, стайня — те все спродаю за 3200 доларів. Готівки 1500 дол. — а решта на сплату.

2) Фарма, 5 акрів чистого поля, ціна 600 дол., половина з сего готівкою.

3) Фарма, два акри чистого поля на головнім розі дороги, 600 дол.

Хто хоче бути своїм паном і себе і свою родину на страшний час забезпечити, то прошу сейчас удаватись до Вашого краяна і Русина: **ГРИГОРІЙ ФАНОК, WHIPPANY, N. J.**

Іван Лугов'як

артист різьбяр!

виконує всякі роботи, входячі в обсяг різьбярства, столярства та золотарства, як:

іконостаси, вітари, кивоти, престולי, бальдахими, проповідальниці і пр.

по дуже умірнованих цінах.

Прощу адресувати:

John Luhoviyak,
138 Warrington ave.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Побіч поданий кивот виконав артист різьбяр, Іван Лугов'як, для греко-католическої церкви в Нью Йорку.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПАПІРОСІВ ZIRA ЗРОСТАЄ.

Денна віха для тисячів.

Не одному буде дивно, з якої причини папіроси ZIRA тішать ся такою великою славою. Ся причина — то якість того тютюну, з якого виробляють ся ті папіроси. Найважніші прикмети папіросів ZIRA: чистий, запашний тютюн найліпшого турецького сорта, знаменитий виріб і незвичайна дешевість. У кождім крамі можете дістати ці папіроси, 10 штук за 5 центів. У кождім пуделку знаходиться гарний атласовий платок, а з таких платків можна зробити не одну хорошу річ для прикраси помешкання.

ZIRA Cigarettes

10 for 5 cts

Знайте курене

СПОРЯДЖЕНЕ З НАЙЛІПШОЇ МІШАНИНИ ТУРЕЦЬКИХ ТЮТЮНІВ, ЩО ВДОВОЛЯЄ УСІХ КУРЦІВ.

Чудові шовкові несподіванки знаходять ся в кожній пачці „Zira”. Складайте сі чуда з шовку! З них можна зробити обрусини і заголовки о артистичних взорах.

ПРОДАЄСЬ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.

P. LORILLARD COMPANY

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвизка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банківський бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин сьвіта. Позичає гроші на реальности. Депозита сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Найвище забезпечене \$100.000.00

Читайте з увагою!

Не дайте дурити ся агентам крижливому і брехливому рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його зарука? Відпичальний Агент і банкир складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до перекопаня, чи переселання до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я аложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.** як заруку для вас. Тому пам'ятає, що треба уникати непевних банкирів. До наших послуг є старий, опитний Агент, який василає 100 морок за \$20.43, 200 морок за \$40.85, 500 морок за \$102.00, 1000 морок за \$204.00. Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти, повноваства та полагоджує військові справи, а усе те робить **ДЕШЕВО, СОВІСНО І ТОЧНО.**

Пішіть по подробиці курсу і ціни шифкарта.

Відповідаю відворотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

Найвище забезпечене \$100.000.00

ПОЗІР!

усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про це адміністрацію „Свободи“ після поданого нижче взірця:

Членівідділу Р. Н. Союзу ч.

Ім'я і назвисько моє звучить

Моя стара адреса звучить

Просту послати „Свободу“ на нову адресу, яка звучить

Просимо згадати собі сей взірець і після того взірця змінити, в разі потреби, свою адресу.

SVOBODA

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

\$15 тижневої платні!

Потребуємо чоловіка як помічника і переводчика, який знає говорити по русько-українськи. Має подорожувати з міста до міста з нашим агентом Американцем, що продає наші золоті, срібні і нікелеві годинники і ланцюжки на місячні сплати по \$1.00 і \$2.00 фабричним робітникам, майнерам і фермерам. Зголошувати ся може лиш чесний і тверезий чоловік.

NORTH AMERICAN SALES CO.

4-a, Box 954, Dept. 182, New York.

Михайло Угорчак, NEW YORK CITY, 500 E. 11-th St.**РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,**

випозичає різні українські і інші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Петро Ярема**РУСЬКИЙ ПОГРЕВНИК**

випозичає керичі на весілля, хрестини і всім другі забави.
115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

ТІЛЬКИ НАЙЛІПШИЙ ТЮТЮН МОЖЕ ВДОВОЛИТИ КУРЦІВ, і тому то ми сей найліпший тютюн поручаємо,

Найбільша розпродаж б-цевого тютюну у цілм світі, а се задля його задовляючої якості, запаху і смаку. Таким тютюном, що не має рівного собі поміж усім иншим родами, є **BULL DURHAM**.

BULL DURHAM виробляється з найліпшого тютюнового листа, і з тої причини так радо уживають його всі курці чи то на папіроси чи до любок.

Хто ще доси не курав тютюну **BULL DURHAM** нехай сейчас спробує, а переконається, що ліпшого а разом дешевшого тютюну нема на цілм світі.

BULL DURHAM фабрикується з найчистішого листа, без жадних непотрібних та шкідливих здоровлю домішок, і тому ми рекомендуємо його усім курцям. Курити його самі і ваожуйте до цього своїх знайомих та приятелів.

Правдивий**„BULL“ DURHAM**

ЄСТЬ ЗАГАЛЬНО УЖИВАНІМ ТЮТЮНОМ ДО ЛЮЛКИ І НА ЦИГАРЕТИ. МОЖЕТЕ СРКУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ТЮТЮНУ, НАХОДЯЧОГО СЯ В ОДНІМ 5-ЦЕНТОВІМ ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ. „БУЛ ДОРГЕМ“ ТЮТЮН ДО КУРЕННЯ В ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ МОЖНА ДІСТАТИ УСЮДИ ЗА 5 ЦЕНТІВ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELLS DURHAM TOBACCO COMPANY.
STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знаня на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животности, занажене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, пропунлина, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоровлю і хоробі. Вступ вільний. Згадайте, що я лічу людей аби були вилічені в далеко коротшим часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,

417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.

(Близько 25-ї улиці).

Години: від 9. до 8., в неділі від 10 до 2.

Фарми! Рідка спосібність!

500 доларів влати, а дістанете сейчас велику, оброблену фарму з великими будинками, 10 коров молодих раси Гольштайн, з яких за молоко приходить місячного доходу 45 до 60 дол. Земля чорна, околиця чудова, багато Русинів. Довг на 10 літ на 5 процент. Коні і машини даємо на сплати.

Маємо всілякі фарми. Ціна їх є два рази дешевша як деінде.

23—

I. ROMAND,

Lowville, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Отарайте ся пізнати та пічніть складати свої ошадности в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson і 14-ї.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ошадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролорів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ НАРТИ на найліпшіх ліній, а ГРОШІ до краю висилаємо по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

COR. 14th & CARSON STS.,

South Side Pittsburg, Pa.

М. В. Рот, през.,

А. П. Міллер, кас.,

Ол. Бучак, уряд. банк.

22

Слухайте панове! Не дайте себе впискувати! Чи знаєте про те, що шифарти пошевелили? Хто їде до краю, сей всхай не платять більше як 22 дол на шифарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Наші тільки до вас! Довідаєте ся правду!!!

ДОЛЯРИ ШИФАРТА ДО КРАЮ.

Особи какти! Домовна зарп! Даємо нічліг! Відстаємо пакунки! Вирабляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костюмами аби їх вдоволити а не впискувати! Переконайте ся! Шліть завітку 2.00 дол або пишть по інформаті.

\$28 дол. ШИФАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28 дол.**AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City.**

Число телефону 3459 Rector.

Д-ра RICHTERA**PAIN-EXPELLER.**

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІІ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових сугавах і невралгію.

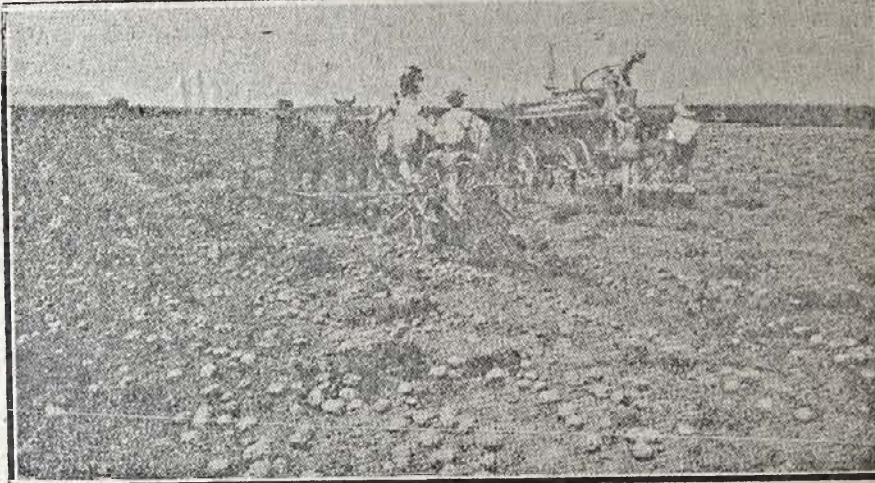
Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддику або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находит ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флащинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74—80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

Копанє бараболі на фармі в сусідстві Bridgeton

Що то значить West Millville, N. J.?

Родимці! Не один з Вас читає оголошенє „The European Colonization Co.“, 441 Drexel Bldg. Philadelphia, Pa., і думає, що то може бути за Вест Мілвіл? Чи там дійсно єсть так, як в оголошеню пишуть? Чи якби там закупив пять або десять акрову фарму, поліпшив би свою долю; чи ліпше би бути своїм басом, чи ліпше мати свій кусник землі, свою хату, своє молоко, свої кури, свої яйці, свої бараболі, свою капусту, своє мясо, а дотого і здорове повітре? Родимці! Ми в оголошеню нічо більше не пишемо, як лишє правду. Около 50 родин зі всіх сторін Америки повірили нашому оголошеню і прибули звидіти нашу руську кольонію, і не на дармо. По збаданю кождий з них закупив, і не один з них нам сазав: а деж вже можна знайти ліпше, де можна знайти другу кольонію, щоб до неї заїхати за \$1.32 в обі сторони, з великої міліонової Філяделфії, і ще до того йдуть трени з Філяделфії до Мілвіл і з Мілвіл до Філяделфії що години; де католицькі церкви на місци, де школи висіші і низші, де фабрики зі всіх сторін дивлять ся на кольонію, де рівнина, де земля суха, без наміня, де що посадите посієте всьо Вам ся уродить, де Вам анер землі може принести чистого доходу понад \$200.00, де Ваші діти можуть вам дати велику поміч, можуть робити в тутейших фабриках, а самим робити на пять або десять акровій фармі. Родимці, чи то не добра для Вас спосібність? Чи то не добре Вам перенести ся до Вест Мілвіл і бути незалежним від нікого, чути ся вільним, веселим як в старім краю? Отже хто такого хоче, нехай спішить зани добра нагода.

Теперішня ціна: пять акрів землі коштує \$250.00 в другім бльону; при головній дорозі, що йде до Мілвіл та Бріджтон, коштує \$300.00. На пять акрів треба дати готівки найменше \$100.00, а решту можна сплачувати малими місячними ратами. Дім о чотирох кімнатах можна побудувати від \$275.00 і його такон можна дістати на сплати.

Повисше споминає ся завше про місто Бріджтон. А що то за Бріджтон? Бріджтон є віддалене від кольонізаційної землі не цілих 6 миль, і єсть 8-мим з ряду портовим містом в Злуч. Державах; має повисше 54 фабрик різних виробів. Родимці! Не тратьте такої доброї спосібности, лише прилучіть ся до тих 50 родин, котрі до тепер у нас закупили землю, а побудуємо велике, богате і красне руське місто.

Можете приїжджати кождого дня і оглянути сю землю, або пишть по руськи з повним довірем.

В нашім бюрі займають уряди Русини.

The European Colonization Co.

441 Drexel Bldg, 5th & Chestnut Sts., Philadelphia, Pa.

Любезні в Христі Брати і Сестри!

Дня 14. липня (юлія) 1912 р.
т. є. в неділю, о 10-й годині рано,
Клеветандска парохія ім. сьв. Ап.
Петра і Павла, буде обходити вели-
чає торжество

Посвячення нової Церкви.

яка знаходиться при College Ave. на
розі W. 7th Str.

Чину посвячення зволить довер-
шити наш руський греко-кат. Єпископ,
Преосвящений Кир Согер при ла-
скавій співучасті місцевого і поза-
місцевого Веч. Духовенства.

Торжество посвячення попередить
місія під проводом Преосвященного
Владыки, від четверга вечером почав-
ши т. є. від 11-го до 14-го юлія с. р.
До Cleveland, O. прибуде Прео-
священий Влаика в четвер о год.
6.15 (Standard time) на Erie Depot,
звідки по привитанню Іх Преосвя-
щенства, вирушить похід місцевих
братств, товариств і членів парохії,
при звуках брацких банд до церкви
при College Ave.

Щоби той день загальної, найбіль-
шої радости всіх тутешніх громадян
звеличити як найторжественніше, у-
прашаєсь до ласкавої участі в тор-
жестві всі місцеві і доколичні брац-
тва та товариства, всі місцеві і доо-
количні парохії. Надіючись що кож-
дий і кожда, що має бодай крихітку
любви і привязаня до свого рідного
обряду і своєї народности, прибуде
на наш празник

Здоровимо всіх

Слава Ісусу Христу!

Комітет парохіяльний

при Церкві сьв. Ап. Петра і Павла
в Cleveland, Ohio.

В сам день посвячення т. є. в неділю
14-го липня по вечірні о год. 7. ві-
дограють місцеві аматори, в шкільній
гали українську оперу в 4-ох діях
„СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ“.
До милого побачення.

ПОШУКУВАНЄ.

Пошукую свого брата, Николая
Заяця, з села Лужан, п. Кіпмань,
Буковина. Мусить пробувати в Аме-
риці або в Канаді бо вже около 9 літ
як виїхав з краю. Хтоб о нім знав
або він сам нехай зголосить ся на а-
дресу: John Zajac, Box 8, Sault Ste.
Marie, Ont., Canada.

26—28

\$2.500 чистого доходу на рік.

Штор на продаж. 26—29

По ближшій інформації пишть на
адресу: P. O. Box 190, Aspinwall, Pa.

Оголошене.

Пошукую чесних і тверезих лю-
дей на борд. Маю до винаяття „Fur-
nished Room“ (укомплектовану кімнату)
для замужньої пари ходячої до праці
або для поодиноких осіб.

Маль. Мель.

26—29

Art. 5. 1st floor.

500 E. 11th Str., New York, N. Y.

Одинокий руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА,

полагоджує всі справи американські. Понеже
др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для-
того полагодить Вам найліпше всі справи
процесові, спадкові і війскові в Галичині,
спорядить повномочія, контракти і всі правні
документи і przeprowadить інтубуляції —
Адрес:

Dr. Julian Czupka,

P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA.
LUZERNE CO.

Важне для шукаючих роботи.

Потрібно робітників до будови фа-
брики в Pittsburg-y, Pa.; платня \$1.75
денно. Дорогу оплачує компанія. Го-
лоситись треба до офісу; безплатно.
CZARNECKY & CO., 30 E. 7th
Street, New York, N. Y.

Молочні фарми.

Фарми 200 акрові, ве-
личезні гарні забудови-
ля, 20 коров, Holstien коні, машинерія, тіль-
са; ціна \$4000, вплата \$1000. Дохід з моло-
ка \$7.00 денно. — Фарми 100 акрові, гарні
будовля, 12 коров, коні, тільса; дохід з мо-
лока \$4.00 денно. Ціна \$2000; вплата \$700.
Ріжні менші фарми. Даємо 15 літ часу, 5
процент. Церков на фармах. Много Русинів.
Julian Raymond
P. O. BOX 983, LOWVILLE, NEW YORK.

Фарма на продаж!

60 акрів землі з лісом, хата на 6 великих
румів, стодала, стайня і дрібні прибудованя.
Можна купити в засівом, худобою і річками
або без за 1100 доларів. Спродана буде з
причини куплення другої фарми. Є тут ще
дві фарми на продаж. Пишіть і залучите
марку на відповідь.

M. Shemerdiak

R. F. D. 3. Box 48 COLCHESTER, CONN.

Фарма на продаж, 26—27

16 акрів доброї землі і 7 румовий дім;
рівнож стодала і знаряддя господар-
ські. На фармі є коло сорок дерев о-
вочевих. Фарма знаходиться в дуже
добрім положенню, коло міста Glen
Garden, N. J. Хто хоче купити, не
хай зголосить ся до властителя на а-
дресу: I. H. 119 Delancy Str., New-
ark, N. J.

Родимці!

Тут! найліпше поладуйте старокраєві справи
процесові, спадкові, війскові, контракти
купна і спродажи. В усіх випадках згодячих в об-
сяг мойого діла, удавайте ся сейчас до мене. Мій
офіс знаходиться в локалі Старокрєвєго (генер-
ального бюро інформаційного) в Нью Йорку і від-
чинений від години 9-ої рано до 9-ої вечером.

М. Ночваньський,

державний публічний нотар.

409 E. 5th Str., New York City

Важне Для Родимців, що
мають процес або
яких стрітив припадок при будо-
ві або в фабриці.

Адвокат О. Г. Дроге приймає і перепрова-
джує справи в усіх стейтєвих кортах. Офіс
відчинений для Родимців до 9-ої вечером.
Адреса:

O. H. DROEGE,

409 EAST 5th STR., NEW YORK CITY

Російсько-Американська Лінія

Найгарячішій, найбільшій і найкоршій пароконі, удержуючій
правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою
без пересідання у ніякій посередній пристані.

Нові, двошпорові пасажирські кораблі
„ЦАР“ „КУРСК“ „РОСІЯ“
до Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.
\$33.00 — III класа — \$35.00
\$48.00 — II класа — \$50.00
\$65.00 — I класа — \$75.00

Найближший від'їзд корабля з Нью Йорку
„КУРСК“ 13. липня. — „ЦАР“ (новий) 27. липня.
„РОСІЯ“ 10. серпня.

По більшій подробці просить ся звертати до наших
агентів або до генерального заступництва;
A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY
NEW-YORK, N. Y.

СЕ Є НАЙНОВІЙША МЕТОДА ЛІЧЕННЯ.

Отсей лікар,

доктор Гогенберг

Відвіз мене! Вирвав мене з обіймів смерті! Ви-
лічив мене! Тоді, коли інші лікарі відступили
від мене, так пише в публічній події пацієн-
та. Коли не знаєте що др-а Гогенберга а
єсть хорі, удайте ся сейчас до нього, а переко-
наєте ся, що др. Гогенберг Вам допоможе.

Др. Гогенберг посвятив багато літ в ста-
рім краю а передовсім в Америці на студії ме-
дичні і клінічні. Вилічив тисячі найріжніших
недуг своєю спеціальною методою, яку ніх-
то инший не в силі наслідувати. Доктор Го-
генберг лічить виявленою через него методою
всіх інших недуг, як на прим. біль і за-
воріт голова, тиснене над очима, біль в очах,
недуги носа і горла, хрип, кашель, недуги лег-
ких, захотку, біль під грудьми, недуги серця,
недуги жовудка як катар жовудковий, звужен-
ня, розширеня і здуго жовудка, нуности, фебра,
біль в кишках, хоробі утроба, кишок, нирок і
міхура. Нічний недуги, а іменно: недуги мати-
ці. Всіх недуги диточі. Лічить заважненя і зі-
псує крові, яке є причиною всіляких недуг.
В найбільшій тайні лічить основно у мужчин і
жінок секретні недуги заразливі так заані
брудні недуги, навіть застарілі. Успішно ви-
лічує ревматизми всякого рода та нервові
хороби та їх наслідки. Усуває всіх висипи
та боліни на тілі а жінкам привертає моло-
дий вигляд лица і красу.

Довіршувє найтійшій операції найнові-
шою методою при помочі знаменитого бушго
відеаского а тепер ньюйорського хірурга.
Зголошуйте ся сейчас по ділянцї до
доктора Гогенберга. Хто не може особисто,
нехай зголосить ся листовно, залучаючи двоцен-
тову марку на відповідь. Адреса:

Dr. H. H. HENBERG,

608 E. 6th STR., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 3615.

Години офісові: 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудне
і 6 до 8 вечером. В неділі від 9 рано до 2 поночі.

ВЕСНЯНКИ

закривають красу і ясність нашого лица, зовсім як
хмара покриває сонце. Чому не усунете веснянок?
Уживайте AKNOL FRECKLE CREAM, який зробить
вашу шкіру чистою, гладкою і ви будете мати шкіру без хвиб, загубите веснянки раз на все.
Маєм довголітній досвід. Хотите бути гарними? Чи може хочете бути посміховиском
і мати лице обесправне гадками веснянками, яких люди брудять ся. Як не загубите веснянок,
уживаючи наше скариво після переносу, то звернемо гроші що до цента. Гарантія при
кожнім слоку

Aknol Freckle Cream враз з пересилкою коштує всего \$1.00.

Висипка, короста та всяке в'огиджене лица безповоротно звикають від гасильск AKNOL. Є се
внутрішнє средство, прочищує в дуже короткім часі сьомьню всю кісь. Пастилки AKNOL увилі-
нять вас від негарних прещів і корост раз на все. Пуделко зі 100 пастильками коштує з пересилкою
всього лиш \$1.50.

Не дайго ся ошукати. Бережіть ся перед невручними наслідованиями.

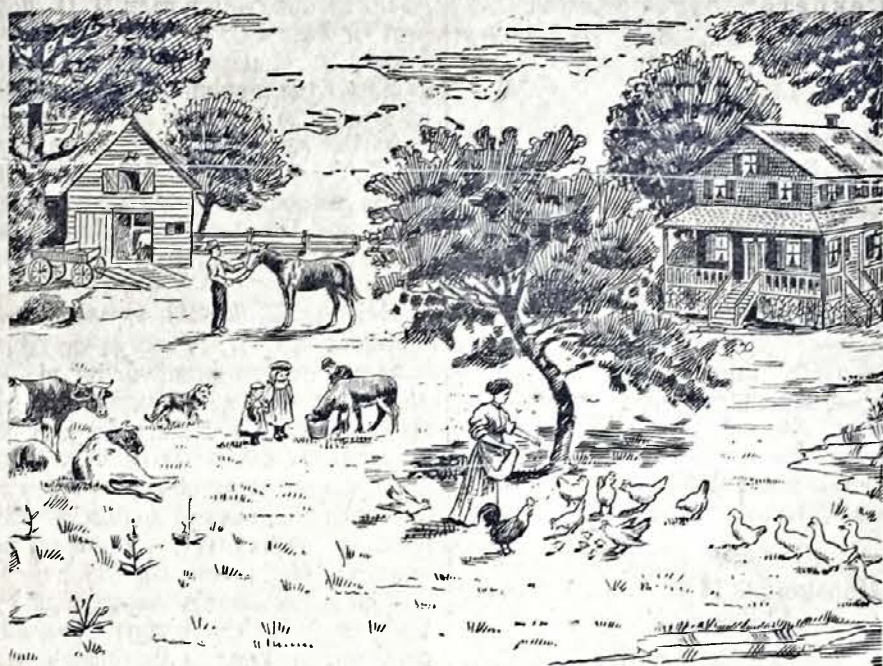
Дістати можна тільки у нас. Не відкладайте замовленя на завтра але записіть сейчас. Гроші
посилайте мові ордером, марками або в режістрованім листі. Пишіть адресу виразно:

AKNOL REMEDY CO.

348 E. 15th Street

New York, N. Y.

ФАРМИ ЛИШЕ 250.00 ДОЛЯРІВ.

Одна з фарм в місцевости Malaga.

РУСИНИ ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ РОЗКАЖІТЬ!

Неоден з Вас хоче бути фермером і шукає за фармою по далеких вєстах, а жаде-
н з Вас не огляне ся тут близше за землею. Чогож Вам їхати в далекі вєсти,
кільи тут, майже під самим порогом нашого мєпканя, можете купити собі
фарму, не наражуючи ся на жадні страти. Компанія Malaga Realty & Develop-
ment Co., 304 Broadway, N. Y. City посідає великі простори землі в Malaga, стейті
New Jersey. Malaga єсть віддалена лише пару миль від міліонового міста а тікет ко-
лійовий з Філадельфії до Malaga в обі сторони, коштує лише 93 центи. Фарми єсть
положені вздовж желізничії Пенсильванія, на рівнині, в сухім і високім положенню,
нема гір і мочарів ані каміня. Всего 5 мінут ходу до школи, шторів, костела, офісу
телеграфічного, почти. Фарми єсть поділені на кусники по 5 акрів і 10 акрів. 5 акрів
коштує 250 дол.; вплачує ся 50-дол. зараз а решту виплачує по 10 дол. місячно.
10 акрів коштує 475 дол., 75 дол. зараз, решта по 10 дол. місячно. Malaga є місце, де
сотки людей виїжджає літом на сьвіжий воздух. Там лише на годівлі курні мож-
на робити великі гроші. На тій землі, що лише посадите, то ся уродить. Malaga посі-
дає фабрику, де виробляють томейто сос, млин і тартаки. Один акер принесе Вам
найменше 150 дол. доходу. Русини, не чекайте завтра, але ще нині пишть, що при-
дете оглянути фарми. Компанія продала много землі в Malaga Русинам. 20 тренів ден-
но до Філадельфії і назад; коли загадаєте їхати, не потребуєте чекати на трен. На
жаданє компанія збудує Вам фермерські будинки. Спішіть ся з купном, бо лиш через
один місяць буде ся низька ціна.

Пишіть або приїжджайте до:

Malaga Realty & Development Co.,
304 BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Наколи зобов'язете ся платити по
10 центів денно, то пішлемо Вам на
кредит сей прехороший грамофон пли-
товий, враз з 12 мусиниами пісень,
польок, вальсів і т. д., які самі собі
виберете. Пишіть по інформації і ка-
тальог нових руських рекордів, залу-
чаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,

343 E. 9 Str., Dept. Z. New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомяю Вас, що грамофон є в по-
рядку і грає зчменитю. Видає голос дуже
милу і може рівнятися такому грамофону,
що коштує сто доларів. Я вельми вдюжений
і буду старати ся виплатити Вам свої рати
як найскорше. — З поважанем W. Jankowski,
19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без ніякого у-
шкодження як також і рекорди. Він грає так
милу як орган і видає чистий звук. Я дуже
вдюжений в него. Буду переказувати моїм
знакомим, що компанія продає такі гарні гра-
мофони на сплату. Мої рати буду старати ся
виплатити вчасніше. — З поважанем Петро
Нривий, Sufforn, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного кошту
мера, однак задля браку місця не можемо всі
ті листи тут подати.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний-управитель:
о. Мих. Валог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Валог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добот, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власній домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАННЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2356 KBIT \$100.00
на сто доларів, котрі п. Антін Грегович
отримав як надзвичайну заповомгу за нев.
слабість з Головної Каси Руського На-
родного Союзу в Америці.
Савт Форк, Па. 28-го юнія 1912.
Антін Грегович.

Свідки:
Марко Скендер,
Томаш Грегович.
Від місцевого Уряду Руського Наро-
дного Союзу в Америці. Від. 189.
Мих. Кіндія предс.,
Ник. Лукнич сєкр.

Ч. 2352 KBIT \$100.00
на сто доларів, котрі п. Василь Фень-
чик отримав як надзвичайну заповомгу
за нев. слабість з Головної Каси Русько-
го Народного Союзу в Америці.
Брансвіл, Па. 23-го юнія 1912.
Василь Феньчик.

Свідки:
Михайл Бенца,
Михайл Джансон.
Від місцевого Уряду Руськ. Наро-
дного Союзу в Америці. Від. 6.
М. Кришадун предс.,
Михайло Бенца сєкр.

Ч. 2368 KBIT \$135.00
на сто тридцять п'ять доларів, котрі м.
Григорій отримав як похор. кошта
по Василью Шилка з Головної Каси Ру-
ського Народного Союзу в Америці.
Савт Форк, Па. 28-го юнія 1912.
Брат. Усп. Пр. Богор. Від. 189.

Свідки:
о. Ілія Гойдич,
Марко Скендер.
Від місцевого Уряду Руського Наро-
дного Союзу в Америці. Від. 189.
Михайл Кіндія предс.,
Ник. Лукнич сєкр.

Ч. 195 KBIT \$15.00
на п'ятнадцять доларів, котрі п. Антін
Мигович отримав як посмертну запо-
мгу по донці Марії з Головної Каси Ру-
ського Молодечого Союзу в Америці.
Джерзі Сіті, Н. Дж. 28-го юнія 1912.
Антін Мигович.

Свідки:

В. Костецкий,
А. Онисп.
Від місцевого Уряду Руського Моло-
дечого Союзу в Америці. Від. 70.
Мих. Бережний предс.,
Теод. Пацала сєкр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

СПРАКЮЗ, Н. Й. Бр. сєв. Ан. Пе-
тра і Павла, від. 39 повідомляє своїх
членів як слідує: Святковане патронів
Братства, то є сєв. Петра і Павла від-
буде ся дня 11-го липня, то є в четвер
вечером, перед сьвятом, о пів восьмої го-
дини. Мають явити ся всі члени в від-
знаках на всеночнім. По всеночнім бу-
де Парастася за померлих членів. В су-
боту по сьвяті дня 13. липня відправить
ся Служба Божа на інтенцію членів Бр.
Вечером дня 13. липня о 5-ій год. зачне
ся братський бал в галі П. О. Дефе, на
розі В. Фаєт і С. Гедс улиць. Дохід на
будову нової церкви. Дня 14. липня, в
неділю, буде піврічний Братський мітінг,
на котрім до братства буде ся прийма-
ти нових членів без вступного, а до Р.
Н. С. після статута. Неявивши ся чле-
ни па Парастасі, балу і мітінгу запла-
тять кару 1 долара. — Іван Корнафель
предс., Анд. Варян сєкр.

ЧІЗГОЛМ, МІНН. Братство сєв. О.
Николая, від. 37. подає до загальної ві-
домості, що піврічний мітінг відбуде ся
дня 21. липня 1912 о годині 1-ій по пол.
На той мітінг запрошасмо всіх членів
як місцевих так із околиць; кождий має
прийти, а если бп сам не міг з причини
слабости або далекої дороги, то ласкаво
просимо зголоситись листовно і подати
причину, бо інакше кождий неявивши
ся член заплатить кару після ухвали
Братської. На сїм мітінгу буде вибира-
ється новий Уряд: справоздане касове.
Довгуючі члени мають вирівнати свої
довги, бо інакше будуть вимазані з Бр.
і з Р. Н. С. З Спарті, Мінн., мусить
кождий член зголоситись чи з приходом
чи писемно, бо інакше буде суспендо-
ваний. Будемо припиняти нових членів
до Братства без вступного а до Р. Н.
Союзу після статута. Онуфер Кно предс.,
Петро Жентичка сєкретар. Баке 316
Чізголм, Мінн.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. ім Маркіяна
Шашкевича, від. 311 завідомляє всіх
своїх членів, що піврічні збори відбу-
дуть ся на дни 13. липня, то є в суботу,
точно о 8-ій год. вечером, під ч. 134 Е
7-ма ул. (Мілер). На тих зборах кож-
дий член має явити ся і вирівнати свої
залежні довги. — Теодор Скорбогатий,
сєкретар.

ТРЕСКОВ, ПА. Братство сєв. О. Ни-
колая, від. 271. подає до загальної ві-
домості, що дня 7. липня відбуде ся пів-
річний мітінг в домі Яцка Віжман; зло-
жить ся справоздане касове за піврік, а
потім наступить полагождене важних
справ. Будемо припиняти до нашого Бр.
і Р. Н. Союзу нових членів за полови-
ну вступного. Котрий член з нашого від-
ділу не явить ся на тім мітінгу, то буде
покараний гривною 50 цнт. а урядник 1
дол. — Гріг. Думонський пр., Матвій
Кравчук кас., Мик. Майорук сєкр.

ДЖЕМАНКА, Н. Й. Братство сєв.
Юрія, від. 160. повідомляє, що вибрано
слідуючих нових урядників на рік 1912
і 1913: Яков Притика, пред.; Ів. Пари-
ляк, з. предс.; Стефан Самборський, сє-
кретар; Петро Романів, з. сєкр.; Андр.
Ставицкий, касієр; Дм. Гюбер, з. кас.;
Іван Миць і Дм. Варварчан, надзирате-
лі хорих; Доська Коєтра і Варвара Сап-
са надз. хорих для дівчат; Мих. Цанов-
ський і Мих. Катола контролорі; Стах
Іванців дверник; Гріг. Сташків і Дми-
тро Кішенюк післанці.

ОБОРН, Н. Й. Брат. сєв. О. Нико-
лая, від. 38. повідомляє всіх своїх чле-
нів, що піврічний мітінг відбуде ся дня
21. липня в галі церковній. На той мі-
тінг всіх членів запрошася. Особливо
котрі мають довг за 2 місяці або біль-
ше, мають його вирівнати. На тім мі-
тінгу будемо припиняти нових членів до
Братства без вступного а до Р. Н. С. пі-
сля статута. Неявивши ся член Брат-
ства на мітінг заплатить 50 цнт. а уряд-

ник 1 дол. карі. — М. Полянський пр.,
Єсін Цинквич сєкр.

МІКІШОРТ, ПА. Братство сєв. Іва-
на Хрестителя, від. 48. подає до відо-
мості своїм Братям, що кождий має ся я-
вити дня 7. липня в галі, около 10-ої
год. рано. Наступить посьвячене Брат-
ської фани. Котрий член не явив бп ся
заплатить кару ухвалену дня 16. чер-
вня, то значить член 2 дол., а урядник
5 дол. Так само запрошуємо всі Брат-
ства з околиць, щоби були ласкаві при-
бути до нас, па то сьвято. Не менше за-
прошуємо усіх Русинів, котрі принале-
жать до нашої парохії і маємо повну на-
дію, що нам ніхто не відмовить. — М.
Лабон пр., М. Фрицко сєкр.

ЮНІСТАВН, О. Бр. сєв. Арх. Мих.
від. 140. повідомляє всіх своїх членів,
що дня 14. липня с. р. відбуде ся пів-
річний мітінг. Член має явити ся під за-
грозою карі 50 цнт. Довгуючі мають ви-
рівнати всі свої довги, бо в противнім
разі зістануть суспендовані з Бр. і з Р.
Н. Союзу. — В. Скїва, сєкр.

ОЛІФАНТ, ПА. Бр. сєв. Володими-
ра, від. 3 повідомляє, що піврічний мі-
тінг відбуде ся дня 14-го липня. На той
мітінг мають явити ся всі члени. Член
неявивши ся заплатить кару 25 ц. а
урядник 50 цнт. Нових членів буде ся
припиняти до Братства без вступного а
до Р. Н. Союзу після статута. — С. Пе-
трочко сєкретар.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. сєв. О. Нико-
лая, від. 53 повідомляє своїх членів, що
відбудеся піврічний мітінг дня 14. лип-
ня о год. 1.30 по пол. На тім мітінгу бу-
де справоздане з розходу і доходу і пн-
ні справи. На тім мітінгу безумовно
повинен кождий явитись і вирівнати свій
довг, бо в противнім разі буде виключе-
ний так з Братства як і з Р. Н. Союзу.
Нових членів буде приймати ся до Бр.
без вступного на тім піврічний мітінгу.
— Н. Войтович предс.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. сєв. О. Николая,
повідомляє всіх своїх членів, що півріч-
ний мітінг відбуде ся 13. липня, то є в
суботу вечір, точно о 7-ій годині в Та-
міс Гол на Юніон стр. На сей мітінг має
ся кождий член явити, щоби залагодити
всі справи; рівнож має вирівнати свої
довги; неявивши ся член заплатить 50
цт. а урядник 1 дол. карі. — Н. Ванке-
вич сєкретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська
Січ“ від. 117 на своїх піврічних зборах,
на дни 29. червня с. р., вибрало своїм
сєкретарем протоколярним Володимира
Малієвича; з всякими справами віднося-
чимсь до товариства просить ся отже
звертати на адресу: V. Malevich, 508
East 14th St., New York City. — В.
Малієвич сєкретар.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. сєв. Георгі-
я, від. 239 повідомляє, що піврічний
мітінг відбуде ся дня 14. липня с. р. на
котрий всі члени мусять під карою яви-
тись, понеже будуть дуже важні справи
до полагодження, як справоздане кон-
трольної комісії і др. Мітінг буде зараз
по Службі Божій в галі катедральній. —
Т. Гріцей сєкретар.

ДЖУЛІЕТ, ІЛЛ. Бр. сєв. Ів. Хрест.,
від. 264 повідомляє своїх членів, що пів-
річний мітінг відбуде ся дня 14-го с. м.
в галі під словенським костелом. Поча-
ток о год. 1-ій по пол. Член неявивши
ся заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. ка-
рі. — І. Грушевський, сєкр.

Всіх бувших членів чит. „Провсві-
та“ ім. М. Шашкевича в Пітсбургу, Па.
котрі повійзджали з Пітсбурга (і тих що
суть в Пітсбургу) отсею дорогою визнає
ся, щоби найдалше до місяця від ни-
нїшньої дати віддали пожичені книжки,
в противнім случаї імена їх, яко ділаю-
чих на шкоду читальні, подаеть ся до
публічного відома через часописи. Хто
стратив книжки зволить прислати рівно-
вартість даної книжки моней-ордером.
Книжки, чи моней-ордер надсилати на
адресу: 725 Carson St., Pittsburgh, Pa.
В Пітсбургу, Па. дня 28. червня 1912 р.
Віділ Читальні.

РАЗ НА ВСЕ.

Усіх тих, що змінюють свої адреси,
просить ся дуже, щоб при зміні писали
стару і нову адресу, як також число від-
ділу до котрого кождий змінючий ад-
ресу належить.

Хто не буде придержувати ся отсе-
го, не може мати описля до нікого най-
меншої претенсії, если не буде дістава-
ти „Свободи“.

З поважанєм
Експедиція.

Повідомлене.

Сим маємо честь просити всі скрен-
тонські Братства і Товариства (ру-
ські), щоби ще раз вислали своїх
представителів, числом від 1 до 3 на
день 28. липня (July) на першу го-
дину по обіді до церковної галі на
N. 7-th St., в Скрентоні. — Справа
тичить ся будови „Народного Дому“.
Всі відділи обох Р. Н. Союзів і Гай-
дамаків повинні з цілої сили попер-
ти таку справу як „Н. Дім“.

Всі Товариства і Братства, що зго-
дять ся вислати своїх представителів
на висше означений день, просимо
про се повідомити на адресу: S. Gow-
ka, 918 W. Elm St., Scranton, Pa.

За Комітет:

М. Югас, голова,
С. Говка, сєкретар.

Братство сєв. Георгія, від. 239
в Філадельфії, Па.

устроює

дня 13-го липня с. р.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Mercantile Hall, 849-851 N. Frank-
lin St., Philadelphia, Pa.

на котрий запрошує всіх чесних Русинів
і Русинок, як і всі Русько-Українські
товариства з Філадельфії і околиць.

Початок о год. 7-ій вечером.

Музика перворядна. Більше можна буде
довідатись з циркулярів. За чесну та до-
бру забаву ручить

Комітет.
Т. Гріцей сєкретар.

Chicago, Ill.

Бр. сєв. Василя Великого, від. 214.

устроє

Перший Великий Баль

в галі „A. Mickewicza“ 3310-12 S.
Morgan St., Chicago, Ill.

в неділю, дня 14-го липня с. р.

Початок о годині 3-ій по полудні.

Вступ 25 цнт. від пари.

Галія знаходиться на головній у-
лиці Morgan; в кождім разі можна
приїхати там стріт карою. Запраша-
ємо всі Братства і Сетрицтва Р. Н.
Союзу щоби прибули на наш бал і
не відмаляли нашій просьбі. Галія
весь відповідна. За добру забаву ру-
чить Комітет:

Д. Вагсль, предс.

В. Дзень, сєкр.

В. Букрий, касієр.

3316 Fisk St., Chicago, Ill.

Українське Товариство
„Запор-ка Січ“ в Ансонії, Конн.

устроє

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

дня 13-го липня (July) с. р.

в INDIAN WELL HALL,

Main Street, Derby, Conn.

Баль пічне ся о годині 2-ій по пол.

і треватиме до 12-ої в північ.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Музика з Jersey City, п. Келичави.

Всіх Родимців запрошує на сей
бал як найсердечніше

Комітет.